

Faculteit Rechtsgeleerdheid

Leuven Instituut voor Criminologie
Criminologische Praktijk: Jeugd en Preventie
Academiejaar 2019 – 2020

KATHOLIEKE
UNIVERSITEIT
LEUVEN

**STAGEOPDRACHT:
Implementatie van risicotaxatie instrument
partnergeweld**

STUDENT: ROSSENBACKER CLOË

STAGEPLAATS: FOD BINNENLANDSE ZAKEN

STAGEBEGELEIDER: AURORE VANLIEFDE

Inhoud

Lijst van afkortingen	III
Lijst met figuren en tabellen	IV
Lijst met bijlagen	V
Inleiding	1
1. Literatuurstudie	2
1.1. <i>Partnergeweld</i>	2
1.2. <i>Risicotaxatie</i>	4
1.3. <i>Risicotaxatie-Instrument Partnergeweld</i>	5
2. Probleemstelling	10
3. Onderzoeksdesign	13
3.1. <i>Onderzoeksstrategie</i>	13
3.2. <i>Steekproef en steekproefmethode</i>	13
3.2.1. <i>Survey</i>	14
3.2.2. <i>Semi-gestructureerde interviews</i>	15
3.3. <i>Dataverzameling</i>	15
3.3.1. <i>Survey</i>	16
3.3.2. <i>Semi-gestructureerde interviews</i>	16
3.4. <i>Data-analyse</i>	17
3.4.1. <i>Survey</i>	17
3.4.2. <i>Semi-gestructureerde interviews</i>	18
3.5. <i>Kwaliteit van het onderzoek</i>	18
4. Resultaten	20
4.1. <i>Algemene resultaten</i>	20
4.1.1. <i>Frequentie gebruik RTI PG</i>	21
4.1.2. <i>Casussen waarbij RTI PG gebruikt</i>	22
4.1.3. <i>Moeilijkheden gepaard met werking RTI PG</i>	23
4.2. <i>Redenen niet gebruik RTI PG door instellingen van politie, justitie en hulpverlening, in België</i> 24	
4.2.1. <i>Aanbevelingen i.v.m. het RTI PG</i>	24
4.2.2. <i>Alternatieven</i>	25
5. Discussie	27
5.1. <i>Gebruik RTI PG door instellingen van politie, justitie en hulpverlening, in België</i>	27
5.2. <i>Noden en RTI PG</i>	28
5.3. <i>Nadelen van een instrument</i>	31
5.4. <i>Alternatieven</i>	32

6. Conclusie en aanbevelingen.....	33
7. Bibliografie.....	35
7.1. <i>Regelgeving en reglementering.....</i>	35
7.2. <i>Rechtspraak.....</i>	35
7.3. <i>Wetenschappelijke bronnen.....</i>	35
7.4. <i>Niet-wetenschappelijke bronnen</i>	38
8. Bijlagen.....	39
8.1. <i>Overzicht respondenten interviews.....</i>	39
8.2. <i>Survey.....</i>	40
8.3. <i>Voorbeeld interviewschema</i>	50

Lijst van afkortingen

APART	Aanpak en Preventie van Agressie
CAW	Centrum voor Algemeen Welzijnswerk
FJC	Family Justice Center
IFG	Intrafamiliaal Geweld
IGVM	Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen
PTSS	posttraumatisch stress syndroom
RTI PG	Risicotaxatie-instrument Partnergeweld

Lijst met figuren en tabellen

Tabel 1: Risicofactoren risicotaxatie-instrument partnergeweld (Coteur et al., 2019).....	6
Tabel 2: Respondenten per instelling/sector.....	20
Tabel 3: Kruistabel uitvoering risicotaxaties per instelling/sector	21
Tabel 4: Gebruik instrument/RTI PG per instelling/sector	22
Tabel 5: Sterke punten RTI PG (N=5).....	23
Tabel 6: Mindere punten RTI PG (N=5).....	23
Tabel 7: Eerder gebruik RTI PG	24
Tabel 8: Kruistabel nood aan een RTI per instelling/sector.....	26
Tabel 9: Overzicht respondenten interviews	39

Lijst met bijlagen

Bijlage 1 Overzicht respondenten interviews

Bijlage 2 Survey

Bijlage 3 Voorbeeld Interviewschema

Inleiding

België bekrachtigde de Istanbul Conventie op 14 maart 2016. Deze heeft betrekking op de preventie en bestrijding van geweld tegen vrouwen en intrafamiliaal geweld (Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen [IGVM], 2015, p. 3). Maatregelen hieruit werden opgenomen in het Nationaal Actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld (IGVM, 2015). Het voorkomen van partnergeweld staat hierin centraal omdat het de meest voorkomende vorm van gendergerelateerd geweld is (IVGM, 2015, p. 5). Om doelstellingen uit dit actieplan te bereiken is het belangrijk dat risicotaxatie- en management worden uitgevoerd (Coteur, Groenen & Roosen, 2019, p. 92).

Risicotaxatie is een methode om “de waarschijnlijkheid van een bepaald gedrag, doorgaans geweld, te beoordelen” (Ten Berge, 2008, p. 4). Volgens Groenen et al. (2015, p. 3) is het belangrijk een instrument te gebruiken om partnergeweld vroegtijdig op te sporen aangezien het verregaande gevolgen kan hebben. Door het gebrek aan eenduidige risicotaxaties in België, is het Risicotaxatie-instrument Partnergeweld (RTI PG) ontwikkeld door de onderzoeksgroep APART (Matkoski, Groenen & Vossole, 2016, p. 7). Uit eerder onderzoek bleek al dat het instrument veelbelovende resultaten heeft (Coteur et al., 2019) maar de implementatie ervan werd nog niet onderzocht.

Dit onderzoek focust zich dus op de implementatie van het RTI PG bij politie, justitie en hulpverlening. Deze implementatie wordt onderzocht aan de hand van een *mixed method*. Er werd enerzijds een survey afgenomen om een algemeen beeld te vormen over het huidige gebruik van het instrument. Anderzijds werden een aantal semi-gestructureerde interviews afgenomen om dieper in te gaan op de resultaten van de survey.

Ten eerste zal in de literatuurstudie de nood aan een risicotaxatie-instrument, het RTI PG zelf en de reeds gevoerde evaluatie ervan besproken worden. Daarna volgt een beschrijving van de probleemstelling en een opsomming van een aantal onderzoeksvragen. Vervolgens wordt besproken hoe dit onderzoek juist werd uitgevoerd in het onderzoeksdesign. Alsook zullen de bekomen resultaten besproken en bediscussieerd worden. Ten slotte worden een conclusie en aanbevelingen geformuleerd.

1. Literatuurstudie

De literatuurstudie bestaat uit drie onderdelen. Eerst wordt het concept partnergeweld uitvoerig besproken. Daarnaast zal ook risicotaxatie besproken worden en het belang ervan voor gevallen van partnergeweld. Ten slotte wordt dieper ingegaan op het Risicotaxatie-Instrument Partnergeweld.

1.1. Partnergeweld

Partnergeweld kan als volgt gedefinieerd worden: “Iedere vorm van fysiek, seksueel, psychisch of economisch geweld tussen echtgenoten of personen die samenwonen of samengewoond hebben en tussen wie een duurzame affectieve en seksuele band bestaat of bestaan heeft”¹. Een voordeel van deze definitie is dat ze verschillende vormen van geweld includeert zoals geweld bij koppels die niet (meer) samenwonen (Groenen & Matkoski, 2014, als in Matkoski et al., 2016, p. 9).

Partnergeweld is een probleem dat veelvoorkomend is in onze maatschappij (Groenen, Matkoski & Vossole, 2015, p. 1). Uit verscheidene studies blijkt dat familiaal geweld de meest voorkomende vorm van geweld is (Ellsberg, Janssen, Heise, Watts & Garciamoreno, 2008; Van der Veen & Bogaerts, 2010). Daarnaast blijkt uit een Belgische studie dat 4% tot 23% van de volwassenen gedurende hun leven minstens een keer geconfronteerd wordt met partnergeweld (Groenen & Matkoski, 2014, p. 21). Uit ander Belgisch onderzoek gevoerd door Pieters, Italian, Offermans en Hellemans (2010, p. 73) blijkt dat in de afgelopen twaalf maanden, 12,5% van de respondenten verklaart slachtoffer te zijn geweest van geweld gepleegd door hun (ex-)partner. In deze studie zijn vrouwen (14,9%) vaker het slachtoffer dan mannen (10,5%). Daarentegen bleek uit een grootschalig onderzoek gevoerd bij universiteitsstudenten in 32 landen wereldwijd, dat in België in relaties waarin fysiek geweld voorkomt, het in 11,2% alleen door de man gepleegd wordt en in 19,8% alleen door de vrouw (Straus, 2008, p. 260). Echter komt bidirectioneel geweld, geweld gepleegd door beide partners, het vaakst voor (68,8%). Er zijn ook verschillende vormen van partnergeweld. Zo komt voornamelijk psychologisch of verbaal geweld voor, daarnaast ook fysiek en seksueel geweld (Pieters et al., 2010, pp. 76-77).

¹ Omzendbrief nr. COL 4/2006 van het College van procureurs-generaal bij de Hoven van Beroep betreffende de gemeenschappelijke omzendbrief van de Minister van Justitie en het College van procureurs-generaal betreffende het strafrechtelijk beleid inzake partnergeweld

Dit geweld tegenover de partner kan ernstige gevolgen hebben. Zo kunnen er zich ten eerste fysieke gevolgen voordoen, zoals kneuzingen of schaafwonden (Dutton, Green, Kaltman, Roesch, Zeffiro & Krause, 2006, p. 259). Uit een andere studie bleek daarenboven dat vrouwelijke slachtoffers van partnergeweld 50 tot 70% meer gezondheidsproblemen hebben dan vrouwen die hier nooit slachtoffer van worden (Campbell, Jones, Dienemann, Kub, Schollenberger, O'Campo, Gielen & Wynne, 2002, p. 1157). Volgens ander onderzoek zouden in de Verenigde Staten jaarlijks 4 miljoen vrouwen het slachtoffer worden van partnergeweld, waarvan er 500 000 medische hulp nodig hebben (Feldman, 2013, p. 1251). Ten slotte zou fysiek partnergeweld voorgaan aan 65 tot 80% van alle partnermoorden (Messing & Thaller, 2013, p. 1538).

Ten tweede kunnen psychologische gevolgen optreden. Partnergeweld zou volgens Perez, Johnson en Wright (2012, p. 102) geassocieerd worden met het voorkomen van posttraumatisch stress syndroom (PTSS). Het voorkomen van PTSS, maar ook de ernst van depressieve symptomen en het voorkomen van suïcidale gedachten werden reeds geassocieerd met partnergeweld (Pico-Alfonso, Garcia-Linares, Celda-Navarro, Blasco-Ros, Echeburúa & Martinez, 2006, pp. 603-604). Volgens Pieters et al. (2010, p. 74) zou bij 21,7% van slachtoffers van partnergeweld in de laatste twaalf maanden problemen zoals angst, depressie en slapeloosheid optreden. Bij heel ernstig geweld verdubbelt dit aantal (44,2%).

Daarnaast kunnen er ook sociale en financiële gevolgen aan gebonden zijn, voor zowel individuen als de maatschappij (Groenen et al., 2015, p. 2). Zo zouden slachtoffers moeilijkheden hebben met steun te vinden in hun sociale omgeving omdat zij zich schamen (Groenen & Roosen, 2012, als in Matkoski et al., 2016, p.10). Daarnaast zijn kinderen vaak getuige van het geweld (Groenen et al., 2015, p. 2). In 30% tot 60% van deze gevallen zouden de kinderen ook zelf slachtoffer van geweld zijn (Klein Velderman & Pannebakker, 2008, als in Groenen & Matkoski, 2014, p. 26). Uit de studie van Lamers-Winkelmann, Willemsen en Vissers (2012, p. 175) bleek dat kinderen die getuigen zijn geweest van partnergeweld, significant meer emotionele en gedragsmatige problemen hebben dan kinderen die dat niet zijn geweest.

Ten slotte is er ook een risico op herhaald slachtofferschap (Walby & Allen, 2015, p. 25). Doordat er vaak schaamte gepaard gaat met partnergeweld kan er een spiraal van gewelddadig gedrag ontstaan (Groen, 2007, p. 30). De partners keren verschillende keren naar elkaar terug waardoor deze spiraal ook moeilijk doorbroken wordt (Walker, 1984, als in Matkoski et al., 2016, p. 10). Zo bleek dat twee derde van de slachtoffers van partnergeweld reeds meerdere keren geconfronteerd zijn met het geweld (Walby & Allen, 2004, als in Groenen & Matkoski, 2014, p. 22).

1.2. Risicotaxatie

Aangezien partnergeweld zo vaak voorkomt, de gevolgen ervan zeer ernstig kunnen zijn en er vaak sprake is van herhaald slachtofferschap, bestaat de nood aan een instrument dat gebruikt kan worden om partnergeweld vroegtijdig op te sporen (Groenen et al., 2015, p. 3). Vroegtijdig opsporen is belangrijk aangezien het kan zorgen voor een snellere interventie, correcte doorverwijzing en een eventuele interventie waardoor meer schade voorkomen kan worden (Groenen & Matkoski, 2014, p. 34). Professionals uit politie en hulpverlening komen vaak in contact met potentieel huiselijk geweld. Zij moeten een inschatting kunnen maken van de situatie om beslissingen te maken opdat geweld, al dan niet in de toekomst, niet (meer) voorvalt (Matkoski et al., 2016, p. 11). Hierbij kan een risicotaxatie-instrument helpen (Groenen et al., 2015, p. 6).

Risicotaxatie is een methode om “de waarschijnlijkheid van een bepaald gedrag, doorgaans geweld, te beoordelen” (Ten Berge, 2008, p. 4). Risicotaxatie heeft voornamelijk een preventief doel, namelijk een herhaling of escalatie van gewelddadig gedrag vermijden (Matkoski et al., 2016, p. 7). Een risicotaxatie wordt uitgevoerd aan de hand van risicofactoren en beschermende factoren. Dit zijn “kenmerken die samenhangen met de kans dat een bepaalde geweldsituatie zich zal voordoen” (Verwijs en Lünemann, 2012, p. 21). Risicotaxatie gebeurt aan de hand van twee groepen factoren, namelijk statische factoren, die onveranderlijk zijn en niet beïnvloed kunnen worden, en dynamische factoren. Deze zijn wel veranderlijk en kunnen eventueel beïnvloed worden (Coteur et al., 2019, p. 88). Dynamische factoren kunnen ook verder onderscheiden worden naar acute risicofactoren, die eerder snel veranderen, bijvoorbeeld dronkenschap. Daarentegen zijn er ook de stabiele dynamische risicofactoren, die doorheen de tijd niet snel veranderen, bijvoorbeeld een alcoholverslaving (Groenen, 2006, p. 91). Dynamische

en statische factoren kunnen ook onderscheiden worden in individuele of contextuele factoren (Verwijs en Lünemann, 2012, p. 21).

Aangezien naast het inschatten van een risico, deze instrumenten ook als doel hebben in te spelen op de risico's, is het volgens Haggard-Gran (2007, als in Coteur et al., 2019, p. 99) belangrijk om risicofactoren te gebruiken die gebruikt kunnen worden in interventies, zoals de dynamische factoren en de interactie tussen dynamische en statische factoren. Er wordt namelijk steeds meer aandacht besteed aan risicomanagement, de preventie van geweld door risico- en beschermende factoren te beïnvloeden (Groenen et al., 2015, p. 11). Ook pleiten enkele auteurs voor het gebruiken van multifactoriële modellen. Hierbij wordt partnergeweld verklaard aan de hand van meerdere factoren in plaats van zich te richten op één of enkele factor(en) (Groenen, Jaspaert & Vervaeke, 2011, p. 21).

1.3. Risicotaxatie-Instrument Partnergeweld

In België was er nog geen eenduidige manier om risicotaxaties uit te voeren. Afhankelijk van de sector waarin men werkt, werden verschillende methoden gebruikt. In de hulpverlening gebeurt dit aan de hand van klinische beoordelingen die gebaseerd zijn op vertrouwelijke gesprekken. Daarentegen wordt er bij politie gebruik gemaakt van signaallijsten en type-pv's die ontwikkeld zijn voor situaties van vermoedelijk partnergeweld (Coteur et al., 2019, p. 92). Hierom is het "Risicotaxatie-Instrument Partnergeweld" (RTI PG), door de onderzoeksgroep Aanpak en Preventie van Agressie (APART) ontwikkeld, in samenwerking met het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM) en het departement Gelijke Kansen (Coteur et al., 2019, p. 94). Het instrument is gebaseerd op een internationale literatuurstudie en meerdere bevragingen van professionals (Matkoski et al., 2016, p. 7).

Het RTI PG is een efficiënte methode waarmee professionals risicofactoren en beschermende factoren in kaart kunnen brengen (Matkoski et al., 2016, p. 7). Dit kan zowel op micro-, meso- als macroniveau gebeuren, waardoor de context van het geweld ook mee in kaart gebracht wordt (Groenen et al., 2015, p. 10). Daarnaast vertrekt het instrument vanuit een dyadisch perspectief, wat betekent dat het rekening houdt met de wederkerigheid van geweld (Coteur et al., 2019, p. 94). De test wordt dus bij beide partners afgenomen (Groenen et al., 2015, p. 10). Het RTI PG gaat dus niet uit van het typerend beeld van man als dader en vrouw als slachtoffer (Matkoski et al., 2016, p. 16).

Dit is belangrijk aangezien uit meerdere studies bleek dat bidirectioneel geweld de meest voorkomende vorm zou zijn van partnergeweld (Groenen & Matkoski, 2014, p. 22; Straus, 2008, p. 260).

Tabel 1: Risicofactoren risicotaxatie-instrument partnergeweld (Coteur et al., 2019).

13 Risicofactoren

<i>I. Individuele kenmerken</i>
1. <i>Middelenmisbruik</i>
2. <i>Stressfactoren buiten de relatie</i>
3. <i>Geweldpleging buiten de relatie</i>
4. <i>Slachtofferschap buiten de relatie</i>
<i>II. Interactionele kenmerken van relatie/gezin</i>
5. <i>Stressfactoren binnen de relatie</i>
6. <i>Stressfactoren binnen het gezin</i>
7. <i>Afhankelijkheid</i>
<i>III. Kenmerken van het geweld</i>
8. <i>Bedreigingen</i>
9. <i>Eerder partnergeweld binnen de relatie</i>
10. <i>Escalatie van geweld</i>
11. <i>Angst om de veiligheid</i>
<i>IV. Sociale en professionele ondersteuning</i>
12. <i>Obstakels voor sociale ondersteuning</i>
13. <i>Obstakels voor professionele ondersteuning</i>
<i>Extra Factoren</i>

Het RTI PG bestaat uit drie delen. Ten eerste worden demografische gegevens bevroegd. Zo krijgt de professional snel een beeld van de gezinssituatie van de cliënt en alle personen die bij het geweld betrokken zijn (Matkoski et al., 2016, pp. 14-15). Ten tweede worden dertien risicofactoren bevroegd om het risico op toekomstig partnergeweld in te schatten. Deze factoren zijn steeds dynamisch, zodat ze eventueel beïnvloed kunnen worden aan de hand van een interventie (Coteur et al., 2019, p. 97). De beoordelaar kan ook extra factoren toevoegen die deze belangrijk vindt voor de risicotaxatie, zoals bijvoorbeeld wapendracht (Matkoski et al., 2016, p. 16). Tabel 1 geeft een overzicht weer van alle risicofactoren die gebruikt worden in het instrument.

De factoren kunnen gescoord worden aan de hand van een kleurcode: “groen” betekent dat de risicofactor niet aanwezig is, “oranje” dat deze in beperkte mate aanwezig is en “rood” betekent dat de factor zeker aanwezig is. Uiteindelijk wordt de eindscore bekomen aan de hand van een afweging tussen de aanwezige risico- en beschermende factoren. Dit wordt ook gedaan met diezelfde kleurcode (Coteur et al., 2019, p. 95). Indien de resultaten van de test bekend zijn wordt ook steeds een overzicht van alle mogelijke acties, gericht op de toekomst, zichtbaar in het instrument wat een hulp kan zijn voor professionals of politie die het instrument hebben toegepast en de cliënt zullen verder helpen. In dit onderdeel wordt ook aandacht aan het risicomanagement besteed: zowel risico- als beschermingsfactoren worden hierin opgenomen (Coteur et al., 2019, p. 97). Ten slotte moet de professional op basis van de reeds verzamelde informatie, symbolen en kleuren zelf het risico inschatten op geweld (Matkoski et al., 2016, p. 18). Idealiter wordt het instrument meerdere keren afgenomen om een evolutie in het risico waar te nemen (Veltjen, Van Vossle & Groenen, 2016, p. 6). De dertien risicofactoren kunnen onderverdeeld worden in vier groepen (tabel 1). Ten eerste zijn er risicofactoren op microniveau: de individuele kenmerken. Daarnaast zijn er risicofactoren op mesoniveau: de kenmerken van de interactie en de kenmerken van het geweld zelf. Ten slotte zijn er ook risicofactoren op het macroniveau gesitueerd, namelijk sociale en professionele ondersteuning (Matkoski et al., 2016, p. 17).

Alle gebruikte risicofactoren zijn gekozen omdat uit reeds bestaande literatuur bleek dat ze een invloed uitoefenen op het al dan niet voorkomen van partnergeweld. Zo bleek bijvoorbeeld uit onderzoek door Hilton en Harris (2005, als in Matkoski et al., 2016, p. 20) dat middelenmisbruik vaak aanwezig is in relaties waar partnergeweld voorkomt. Daarnaast zou ook reeds onderzoek gevoerd zijn naar het uiten van bedreigingen ten aanzien van de partner. Volgens Verwijs en Lünemann (2012, p. 27) zou het uiten van doodsbedreigingen of dreigen met een wapen een vergroot risico op fataal partnergeweld initiëren. Ook werd reeds onderzoek gevoerd naar obstakels voor sociale ondersteuning. Zo zou volgens Verwijs en Lünemann (2012, p. 26) het ontbreken van sociale steun een risicofactor zijn voor herhaald partnergeweld.

Het doel van het RTI-PG is het “bieden van een handig hulpmiddel om op gestructureerde wijze situaties van partnergeweld te beoordelen, risico’s te bepalen en aanknopingspunten bloot te leggen voor het beheren van deze risico’s” (Veltjen et al.,

2016, p. 4). Dit doel is voornamelijk gericht op professionals uit de sectoren politie, justitie en hulpverlening.

Uit eerder onderzoek van Coteur et al. (2019) bleek al dat het risicotaxatie-instrument veelbelovende resultaten heeft. Zo werd reeds onderzoek gevoerd naar de psychometrische kwaliteit van het instrument. Dit werd gedaan aan de hand van een analyse van 287 gerechtelijke dossiers om de betrouwbaarheid en validiteit van het instrument te meten. Ook werd het online-gebruik van het instrument in kaart gebracht (Coteur et al., 2019, pp. 97-98).

Ten eerste werd bevonden dat er een goede interbeoordelaarsbetrouwbaarheid is, wat betekent dat er een goede overeenkomst zou zijn tussen de beoordelingen op verschillende verwerkingsmomenten (Coteur et al., 2019, pp. 102-103). Dit werd gedaan door vijftien dossiers door twee personen, getraind in het gebruik van RTI-PG, onafhankelijk te laten behandelen (Coteur et al., 2019, p. 98). Minimaal veertien dagen later werden vijftien dossiers opnieuw verwerkt om de test-hertestbetrouwbaarheid te meten (Coteur et al., 2019, p. 98).

Ook werd reeds onderzoek gedaan naar de validiteit van het instrument. Validiteit wijst naar of er al dan niet gemeten wordt wat er beoogd gemeten te worden (Bijleveld, 2018, p. 41). In dit geval beoogde men dus te meten of de factoren in het huidige model op een significante wijze relevant zouden zijn voor het eindoordeel (Coteur et al., 2019, p. 98), met name of zij al dan niet het concept dekken. Hieruit bleek dan dat de meeste factoren die opgenomen zijn een goede meting zouden zijn van het toekomstig risico op partnergeweld. Echter zouden de factoren “stressfactoren binnen de relatie” en “obstakels voor sociale ondersteuning” geen invloed hebben op het eindoordeel. Hier moet genuanceerd worden dat er in situaties van geweld altijd stressfactoren aanwezig zijn. Daarnaast was er geen tot weinig informatie beschikbaar in de gerechtelijke dossiers over de obstakels voor ondersteuning (Coteur et al.; 2019, p. 100). Ook moet genuanceerd worden dat als er risicofactoren aanwezig zijn, dit niet wilt zeggen dat er ook zeker ongewenst gedrag zal volgen (Ten Berge, 2008, p. 5).

Ten slotte werd ook het online gebruik van het RTI PG in kaart gebracht aan de hand van de gebruikersstatistieken, na de lancering. In juli 2018 bleek dat 90 personen gebruik

gemaakt hebben van het instrument. De meest actieve gebruikers zouden behoren tot politie en hulpverlening (Coteur et al., 2019, p. 100). Er werd echter nog geen onderzoek gedaan naar de implementatie van het instrument, namelijk: hoe het juist gebruikt wordt, voor welke dossiers, door welke instanties, etc.

2. Probleemstelling

Op 14 maart 2016 werd de Istanbul Conventie bekrachtigd. Deze heeft betrekking op de preventie en bestrijding van geweld tegen vrouwen, waarbij partnergeweld centraal staat (IGVM, 2015, pp. 3-5). Maatregelen hieruit werden opgenomen in het Nationaal Actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld (IGVM, 2015). Dit actieplan stelt zes objectieven op die zouden moeten bijdragen aan een structureel georganiseerde aanpak van dit probleem, zoals bijvoorbeeld onderzoek voeren naar beschermende maatregelen (IGVM, 2015). Om deze doelstellingen te bereiken is het belangrijk dat risicotaxatie- en management uitgevoerd worden (Coteur et al., 2019, p. 92).

Vooreerst werd risicotaxatie van partnergeweld in praktijk op verschillende manieren uitgevoerd. In de hulpverleningssetting werden risico's voornamelijk ingeschat aan de hand van klinische beoordelingen op basis van informatie die verzameld wordt gedurende persoonlijke gesprekken (Genetello, 2009, p. 59). Binnen de politie werd gebruik gemaakt van signaallijsten en type-pv's. In praktijk verschilt deze werking echter tussen de verschillende politiezones en tussen diensten binnen een bepaalde zone (Groenen et al., 2015, pp. 9-10).

Uit deze grote verschillen in praktijk bleek de nood aan een risicotaxatie-instrument dat beter onderbouwd is en afgestemd is tussen de verschillende diensten. Hierom is dan het Risicotaxatie-Instrument Partnergeweld ontwikkeld, wat een toegankelijk middel is dat professionals kan helpen om op een gestructureerde wijze gevallen van partnergeweld te beoordelen (Coteur et al., 2019, pp. 94-95). Uit eerder onderzoek van Coteur et al. (2019) bleek al dat het risicotaxatie-instrument veelbelovende resultaten heeft. Daarnaast bleek ook dat in juli 2018, reeds 90 gebruikers zich geregistreerd hadden om het RTI PG toe te passen. Deze gebruikers behoren voornamelijk tot de hulpverlening en politiediensten (Coteur, 2018, als in Coteur et al., 2019, p. 100). Er werd ook al een focusgroep georganiseerd met verschillende professionals waaruit bleek dat het taxatie-instrument voornamelijk geschikt zou zijn voor gebruik door politie en het parket (Coteur et al., 2019, p. 100).

Echter werd er nog geen onderzoek gedaan naar de wijze waarop en in welke mate dit instrument gebruikt wordt bij politie, justitie en hulpverleningsdiensten die in contact komen met partnergeweld. Er zijn dus nog lacunes in het onderzoek waardoor deze studie

wetenschappelijke relevant is. Daarnaast is het ook maatschappelijk relevant om onderzoek te voeren naar de implementatie van het instrument aangezien volgens Coteur et al. (2019, p. 105) uit reeds aangetoonde psychometrische kwaliteiten van het RTI PG blijkt dat een dergelijke implementatie bevorderend zou kunnen werken voor de betrokken professionals. Uit onderzoek van Groenen en Roosen (2012, als in Matkoski et al., 2016, p. 12) bleek ook dat er in het werkveld behoefte is aan eenzelfde manier om risicotaxatie uit te voeren door de verschillende instellingen.

Het doel van dit onderzoek is dus het in beeld brengen van de implementatie van het RTI PG in België. Dit wordt gedaan op niveau van politiediensten, justitie en hulpverlening die in contact komen met situaties van partnergeweld. Deze doelgroep werd gekozen omdat zij voornamelijk in contact komen met situaties van partnergeweld (IGVM, 2015, p. 1). Hierop werden volgende onderzoeksvragen opgesteld. ze peilen telkens naar de mate van gebruik van het instrument, in welke situatie het instrument gebruikt wordt en welke moeilijkheden de gebruikers ervaren.

1. Op welke manier wordt het RTI PG gebruikt door politie in België?
 - 1.1. Hoe vaak gebruikt men het RTI PG?
 - 1.2. Wanneer gebruikt men het RTI PG?
 - 1.3. Met welke moeilijkheden gaat werken met het RTI PG gepaard?
2. Op welke manier wordt het RTI PG gebruikt door justitie in België?
 - 2.1. Hoe vaak gebruikt men het RTI PG?
 - 2.2. Wanneer gebruikt men het RTI PG?
 - 2.3. Met welke moeilijkheden gaat werken met het RTI PG gepaard?
3. Op welke manier wordt het RTI PG gebruikt door hulpverleners die in contact komen met partnergeweld, in België?
 - 3.1. Hoe vaak gebruikt men het RTI PG?
 - 3.2. Wanneer gebruikt men het RTI PG?
 - 3.3. Met welke moeilijkheden gaat werken met het RTI PG gepaard?
4. Waarom gebruiken bepaalde politie-, justitie- en hulpverleningsinstellingen in België het RTI PG niet?
 - 4.1. Welke alternatieven worden er gebruikt?
 - 4.2. Welke aanbevelingen worden er opgesteld i.v.m. het RTI PG?

Het onderzoek is gekaderd binnen het opleidingsonderdeel criminologische praktijk. Deze stage werd gelopen bij de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken, met name de Algemene Directie Preventie en Veiligheid, gedurende de periode van februari tot mei. Omwille van de Covid-19 omstandigheden is deze echter vroegtijdig beëindigd.

3. Onderzoeksdesign

In dit onderdeel wordt de methodologie besproken die doorheen de stageopdracht gehanteerd werd. Ten eerste wordt de onderzoeksstrategie besproken, deze betreft in dit geval een combinatie van kwalitatief en kwantitatief onderzoek. Daarna wordt de steekproeftrekking toegelicht. Vervolgens wordt de dataverzamelmethode uitvoering besproken, alsook de wijze waarop de verzamelde data geanalyseerd werd. Ten slotte wordt de kwaliteit van dit onderzoek geëvalueerd.

3.1. Onderzoeksstrategie

Er werd voor dit onderzoek geopteerd om een *mixed method* onderzoeksstrategie te hanteren. De onderzoeksvragen werden dus door het gebruik van twee verschillende onderzoekstradities beantwoord. Ten eerste werd er op een kwantitatieve manier onderzoek gevoerd aan de hand van een survey. Zo werd een breed overzicht bekomen van het gebruik van het RTI PG bij de doelgroep (Bijleveld, 2018, p. 98). Dit overzicht is echter eerder oppervlakkig (Bijleveld, 2018, p. 98) waardoor er ook een kwalitatief aspect uitgevoerd werd, aan de hand van semi-gestructureerde interviews.

Deze keuze is tot stand gekomen vanuit de probleemstelling. Het doel van dit onderzoek was namelijk niet louter een beschrijving geven van het al dan niet gebruik van het RTI PG maar een meer gedetailleerd overzicht bieden, waarbij in de diepte ook motieven voor de keuze van bepaalde risicotaxatie-instrumenten onderzocht zouden worden. Volgens Maesschalck (2019, pp. 148-149) kunnen er aan de hand van de combinatie van deze methoden, verschillende perspectieven verworven worden waardoor uitspraken sterker gestaafd worden. In dit onderzoek werd dus enerzijds getracht aan de hand van een survey een algemeen overzicht te bekomen van de implementatie van het RTI PG. Anderzijds zouden de interviews zorgen voor een meer diepgaande verklaring van waarom er juist voor het RTI PG gekozen wordt of niet. Bijgevolg trad datatriangulatie op, wat een versterking inzake de kwaliteit van het onderzoek inhoudt (Maesschalck, 2019, p. 147). Door beide methoden te combineren wonnen de onderzoeksresultaten dus aan waarde (Bijleveld, 2018, p. 98).

3.2. Steekproef en steekproefmethode

De onderzoekspopulatie betrof instellingen van politie, justitie en hulpverlening die in contact komen met gevallen van partnergeweld, in België. Er werd voor deze

onderzoekspopulatie geopteerd omdat deze de doelgroep van het RTI PG vormt (Veltjen et al., 2016, p. 4). Er werd dus gekozen voor een doelgerichte steekproef. Hierbij wordt een steekproef getrokken met criteria in het achterhoofd (Mortelmans, 2019, p. 111), in dit geval de sectoren. Daarnaast komt deze onderzoekspopulatie ook het vaakst in contact met situaties van partnergeweld. Zo werden in 2014 bijvoorbeeld 39.668 klachten in verband met partnergeweld ingediend bij politie (IGVM, 2015, p. 1). Ook zou deze onderzoekspopulatie inzicht kunnen geven in eventuele verschillen tussen Nederlands- en Franstalig België omdat instellingen doorheen volledig België bevraagd worden. In volgende paragrafen wordt de steekproef van zowel de survey als de interviews besproken.

3.2.1. Survey

Voor het kwantitatieve deel van de studie werd het steekproefkader ter beschikking gesteld door de stageplaats, namelijk de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken, meer specifiek de Algemene Directie Preventie en Veiligheid. Het betreft ten eerste een overzicht van de meest actuele instellingen in België die actief zijn op het vlak van zorg voor slachtoffers van partnergeweld, psychisch en seksueel geweld. Dit overzicht is een intern document, opgesteld door de horizontale diensten van de algemene directie. Het is dus niet gepubliceerd. De verkregen contactgegevens zijn echter algemeen, waardoor in de email verzocht werd om de survey te laten invullen door een persoon die risicotaxaties uitvoert of er kennis van heeft. Een beperking van deze methode kon dus zijn dat er van uit gegaan werd dat de survey bij de juiste persoon terecht ging komen.

Ten tweede werden contactgegevens van alle korpschefs beschikbaar gesteld door de stageplaats waarnaar de survey opgestuurd werd. Ook hier zou een beperking kunnen zijn dat er van uit gegaan werd dat de korpschefs de survey doorsturen naar een persoon die expertise heeft op vlak van partnergeweld en/of risicotaxaties uitvoert. Er werd in de mail waarmee de survey verstuurd wel uitdrukkelijk gevraagd om dit te doen.

De survey werd uiteindelijk opgestuurd naar 48 instellingen van hulpverlening (Family Justice Centra, CAW's), 112 korpschefs en 28 instellingen van justitie (diensten slachtofferonthaal en justitiehuisen) voor Nederlandstalig België en 18 instellingen van hulpverlening, 73 korpschefs en 18 instellingen van justitie voor Franstalig België. In totaal werd de survey dus opgestuurd naar 297 potentiële respondenten. De survey werd

ingevuld door 206 respondenten. Er was dus een uitval van 31%. Echter werden 37 surveys leeggelaten waardoor ze geweerd werden bij de data-analyse.

3.2.2. Semi-gestructureerde interviews

Aan het einde van de survey werd een bijkomende vraag gesteld m.b.t. het al dan niet hebben van interesse in een interview. De respondenten van de interviews zijn dus afkomstig uit hetzelfde steekproefkader als de survey. De respondenten die dan interesse hadden konden contactgegevens achterlaten en werden later gecontacteerd. Een nadeel is dat op deze manier enkel de respondenten bereikt werden die de survey volledig ingevuld hadden. Zo kon over-representatie van die bepaalde groep optreden, waardoor de steekproef niet meer representatief is voor de populatie. Aangezien uit de eerste resultaten van de survey bleek dat weinig personen geïnteresseerd waren in een interview, werd in de reminder van de survey ook een oproep gedaan voor de interviews. Vervolgens werd twee weken later nog een laatste reminder verstuurd omdat er nog maar weinig respons was.

Er werd geopteerd om per instelling, namelijk politie, justitie en hulpverlening, één interview af te nemen. Dit beperkte aantal kan verklaard worden door het gebrek aan tijd (februari-mei) en middelen. Het duurde ook al een zekere tijd voordat de survey ingevuld werd door voldoende respondenten. Ook werden enkel Nederlandstalige respondenten gecontacteerd aangezien de Franse taal onvoldoende beheerst is om een diepgaand interview af te nemen.

Uit de eerste resultaten van de survey bleek dat zeer weinig respondenten gebruik maken van het RTI PG. Daarnaast was er ook weinig interesse voor de interviews. Enkel respondenten die het instrument niet gebruiken hebben zich dus aangeboden wat leidde tot vier interviews. Drie respondenten werken bij politie en één bij hulpverlening. Een overzicht van deze respondenten kan teruggevonden worden in bijlage 1.

3.3. Dataverzameling

Voor dit onderzoek werd geopteerd om een kwantitatieve survey te voeren en een aantal kwalitatieve semi-gestructureerde interviews af te nemen.

3.3.1. Survey

Ten eerste werd een survey afgenomen bij instellingen van justitie, politie en hulpverlening in België die zich bezig houden met casussen van partnergeweld. Deze methode werd gekozen omdat ze een algemeen beeld geeft over het gebruik van het risicotaxatie-instrument. De survey werd online opgesteld omdat ze meer gebruiksvriendelijk voor de respondent zou zijn. Volgens Bijleveld (2018, p. 233) zijn er nog voordelen aan de schriftelijke afname via internet verbonden, zoals dat het goedkoop is en dat gegevens sneller verwerkt kunnen worden. De survey werd bij aanvang van de stage (begin maart 2020) verstuurd zodat de data tijdens de stage geanalyseerd kon worden. Om een optimale respons te verkrijgen werd een reminder, in de vorm van een herinneringsmail, verstuurd na twee weken. Aangezien de doelpopulatie bestaat uit instellingen die zich in heel België bevinden, werd de survey in twee talen opgesteld (Nederlands en Frans).

De survey bestond uit drie delen (zie bijlage 2). Zo werden ten eerste een aantal sociaal demografische factoren bevroegd, zoals in welk soort instelling de respondent werkt (bijvoorbeeld politie). Vervolgens werd in een tweede onderdeel het al dan niet gebruik van het RTI PG bevroegd, alsook hoe vaak men het gebruikt,... Indien de respondent het RTI PG gebruikt (heeft) volgde het derde onderdeel, namelijk de evaluatie van het instrument. Hierbij werd gevraagd wat de voor- en nadelen van het instrument zijn en of de respondent het instrument zou aanraden,...

3.3.2. Semi-gestructureerde interviews

In de tweede fase van de dataverzameling werden een aantal interviews afgenomen. Meer specifiek werd geopteerd voor semi-gestructureerde interviews. Een aantal vragen werden vooraf opgesteld die als leidraad konden dienen doorheen het interview (Beyens, Kennes & Tournel, 2019, pp. 194-195). Op deze manier werd gegarandeerd werd dat alle belangrijke onderwerpen aan bod kwamen. Deze standaardisatie was in een zekere mate nodig om de resultaten van de interviews onderling te kunnen vergelijken. Anderzijds bleef ook voldoende ruimte over voor de respondent om vrij te vertellen en was er nog steeds de mogelijkheid om door te vragen en het interview aan te passen aan de respondent (Beyens et al., 2019, p. 195).

Omwille van de omstandigheden rond het Covid-19 virus werden de interviews telefonisch gehouden. Een nadeel hieraan was dat het nu niet mogelijk was om lichaamstaal te

interpreteren (Bijleveld, 2018, pp. 256-257). Het afnemen van de interviews verliep desondanks erg vlot.

Het interview begon met een voorstelling van het thema van het onderzoek en een overeenkomst m.b.t. de vertrouwelijke verwerking van de informatie en het maken van een opname. Het eerste deel van de vragen ging vervolgens dieper in op sociaal demografische factoren, bijvoorbeeld “Wat doet u zoal binnen uw organisatie?”. Het tweede deel van de vragen ging dieper in op het gebruik van risicotaxatie-instrumenten, bijvoorbeeld “Welk instrument gebruikt u momenteel om risicotaxaties uit te voeren?”. Vervolgens kwam in het derde deel van het interviewschema de bevraging van noden omtrent risicotaxaties aan bod, bijvoorbeeld de nood aan uniformiteit tussen verschillende instellingen. Ten slotte werd ook bevraagd of het RTI PG ooit gebruikt werd of gekend is. Een voorbeeld van zo'n interviewschema kan geraadpleegd worden in bijlage 3.

Aan de hand van de interviews konden de resultaten uit de survey beter geïnterpreteerd worden. Het interview was hier een goede methode voor aangezien het voornamelijk gebruikt wordt om te weten te komen welke beslissing iemand neemt, alsook het *hoe* en *waarom* van die beslissing (Bijleveld, 2018, p. 192). Aan de hand van de interviews werd de vierde onderzoeksvraag nog meer in de diepte beantwoord.

3.4. Data-analyse

Vervolgens wordt de data-analyse besproken voor zowel de survey als de semi-gestructureerde interviews.

3.4.1. Survey

De survey werd afgenomen aan de hand van “Qualtrics”, een software om surveys af te nemen. Vervolgens werd de bekomen data rechtstreeks geïmporteerd in de software “SPSS”. Ten eerste werden de namen van de verschillende variabelen toegekend, zoals bijvoorbeeld “instelling”, “gebruik RTI PG”,... Daarnaast werd ook het meetniveau dat toegekend werd aan de variabelen gecontroleerd. Vervolgens werd de *data-cleaning* uitgevoerd. Aan de hand van frequentietabellen werd de data gecontroleerd op fouten en *missing values*. Er werden 37 volledig lege surveys verwijderd die dus niet betrokken werden bij de data-analyse. Vervolgens werden een aantal frequentietabellen en kruistabellen opgesteld. Variabelen die onderzocht werden bij respondenten die het

instrument gebruiken zijn: de frequentie van het gebruik, gevallen waarin het gebruikt wordt, kennismaking met het instrument en de voor- en nadelen. Indien men het instrument niet gebruikt wordt eerder gebruik bevraagd alsook geen eerder gebruik en de reden(en) daarvoor, alternatieve instrumenten en de nood aan een instrument. Zowel de sectoren als regio waarin deze zich bevinden worden onderling vergeleken.

3.4.2. Semi-gestructureerde interviews

Inzake het kwalitatieve aspect van het onderzoek werden opnames van de interviews gemaakt nadat alle respondenten hiervoor toestemming gegeven hadden. Deze interviews werden vervolgens getranscribeerd volgens het *verbatim* principe: alles wat gezegd werd, werd letterlijk genoteerd. Aan de hand van het dataverwerkingsprogramma “NVIVO” werd de data gecodeerd en verder verwerkt. Om anonimiteit van de respondent te garanderen werden de bestanden benoemd door de instelling waarin deze werkt (politie, justitie of hulpverlening). De opnames werden aan het einde van het onderzoek verwijderd.

Het coderen gebeurde in een aantal stappen. Ten eerste werden aan alle onderdelen van de interviews labels gegeven (Mortelmans, 2007, p. 356). Zo werd niet relevante data onder “geen code” geplaatst. Andere voorbeelden van labels waren “geen gebruik RTI PG” en “ander RTI”. Vervolgens werd axiaal gecodeerd. Hierbij werden de verschillende codes in categorieën bijeengebracht (Decorte, 2019, p. 482). Een voorbeeld hiervan is de categorie “noden”, waarin verschillende noden voor risicotaxatie werden ondergebracht. Ten slotte werd er selectief gecodeerd. Er werd dan getracht relaties te zien tussen categorieën en verklaringen gezocht (Decorte, 2019, p. 482).

3.5. Kwaliteit van het onderzoek

In volgend onderdeel worden de beperkingen en sterktes van dit onderzoek besproken. Dit wordt gedaan voor zowel het kwalitatief als kwantitatief aspect van het onderzoek.

Ten eerste is er een uitval van 31% bij de survey. Dit zijn personen die gevraagd werden om de survey in te vullen maar dit niet gedaan hebben (Bijleveld, 2018, p. 174). Er zijn echter nog steeds meer dan 100 respondenten die de survey ingevuld hebben wat de vuistregel voor kwantitatief onderzoek is (Bijleveld, 2018, p. 159). De uitval zou enkel problematisch zijn indien deze niet toevallig is (Bijleveld, 2018, p. 175). Zo zou

bijvoorbeeld kunnen dat professionals die risicotaxaties uitvoeren het te druk hebben om een survey in te vullen, waardoor de resultaten een vertekend beeld geven. Dit kan echter in elke experiment voorvallen en in dit onderzoek was er geen bijzondere reden om aan te nemen dat dit het geval was. Bovendien werd geprobeerd om uitval te voorkomen door een twee reminders te versturen wat toch voor een stijging van het aantal respondenten gezorgd heeft.

Daarnaast kwam het ook voor dat de survey niet altijd volledig ingevuld werd. Zo bleven open vragen vaak leeg, waardoor belangrijke informatie gemist werd. Alsook werden 37 surveys volledig leeggelaten. Een mogelijke reden hiervoor kan zijn dat potentiële respondenten de survey openden, vervolgens de inleiding lazen en dan realiseerden dat zij niet behoorden tot de doelgroep van de survey.

Om de kwaliteit van het onderzoek te verbeteren, werd er gebruik gemaakt van triangulatie (Maesschalck, 2019, p. 147). De resultaten van de survey werden versterkt door ze te staven met de interviews. Echter werden er enkel respondenten die het instrument niet gebruiken bereikt waardoor de theoretische generalisering in het gedrang. Dit houdt in dat de vaststellingen uit het onderzoek niet veralgemeend kunnen worden naar een theorie (Maesschalck, 2019, p. 142). Enkel de vierde onderzoeksvraag kan dus met de meeste zekerheid beantwoord worden.

4. Resultaten

Dit vierde hoofdstuk gaat gedetailleerd in op de resultaten van de data-analyse. Ten eerste wordt een globaal overzicht van de resultaten gegeven. Daarna volgt een weergave van de resultaten met betrekking tot het gebruik van het RTI PG door instellingen van politie, justitie en hulpverleners in België. Ten slotte worden ook nog de resultaten besproken van de instellingen die het instrument niet gebruiken.

4.1. Algemene resultaten

Het merendeel van de respondenten behoren tot het Vlaams Gewest (60,4%), 30,8% behoort tot het Waals Gewest en 8,9% het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In onderstaande tabel kan de verdeling van de respondenten geraadpleegd worden over de verschillende instellingen/sectoren (zie tabel 2). Het grootste aandeel van de respondenten behoort tot politie. Tot de categorie “andere” behoren bijvoorbeeld Family Justice Centers.

Tabel 2: Respondenten per instelling/sector

	Instelling/sector			
	Frequentie	Percentage	Valide Percentage	Cumulatief Percentage
Politie	79	46,7	46,7	46,7
Justitie	26	15,4	15,4	62,1
Hulpverlening	44	26,0	26,0	88,2
Andere	20	11,8	11,8	100,0
Totaal	169	100,0	100,0	

92,3% van de respondenten komt dagelijks tot wekelijks in contact met gevallen van partnergeweld. Slechts 7,7% doet dit maandelijks tot jaarlijks. Het uitvoeren van risicotaxaties wordt gedaan door 37,6% (61) van de respondenten. Hiertoe behoren voornamelijk respondenten van instellingen van politie (20%) en hulpverlening (10,9%) (zie tabel 3).

Tabel 3: Kruistabel uitvoering risicotaxaties per instelling/sector

Instelling/sector * Uitvoering risicotaxaties

		Uitvoering risicotaxaties (%)		
		Ja	Neen	Totaal
Instelling/sector	Politie	20,0	26,7	46,7
	Justitie	1,8	13,3	15,2
	Hulpverlening	10,9	15,2	26,1
	Andere	4,9	7,2	12,1
Totaal		37,6	62,4	100,0

4.1.1. Frequentie gebruik RTI PG

Een overzicht van het aantal respondenten dat risicotaxaties uitvoert en het RTI PG al dan niet gebruikt kan geraadpleegd worden in tabel 4. Van de respondenten die risicotaxaties uitvoeren, wordt dit door de helft (50,8%) gedaan aan de hand van een instrument. Een formeel risicotaxatie-instrument maakt dus slechts de helft van de tijd deel uit van een risicotaxatie. Slechts 16,4% van de respondenten die risicotaxaties uitvoert, doet dit momenteel aan de hand van het Risicotaxatie-Instrument Partnergeweld. 10 respondenten geven dus aan het instrument te gebruiken. Dit is gelijk aan 5,9% van alle respondenten. Eén respondent van de 10 geeft echter aan voornamelijk risicotaxaties zonder instrument uit te voeren maar het RTI PG toch te gebruiken.

Daarnaast zijn er regionale verschillen: 9 respondenten, die het instrument gebruiken, bevinden zich in het Vlaams Gewest en 1 in het Waals Gewest. Er zijn ook verschillen in gebruik per soort instelling. De grootste groep die het RTI PG gebruikt, bestaat uit instellingen uit de hulpverleningssector (5) en van politie (4). Slechts één respondent die behoort tot een instelling van justitie geeft aan het instrument te gebruiken.

Het vervolg van de survey, namelijk de evaluatie, werd slechts door acht van de tien respondenten ingevuld. De meeste respondenten weten niet hoe de instelling waarvoor zij werken het instrument heeft leren kennen (5). Andere respondenten geven aan het te kennen door wetenschappelijke literatuur (1), aan het pilootproject te hebben deelgenomen (1) of omdat het opgedragen werd (1).

Tabel 4: Gebruik instrument/RTI PG per instelling/sector

Instelling/sector * Risicotaxatie a.d.h.v instrument * Huidig gebruik RTI PG

Huidig gebruik RTI PG			Risicotaxatie adhv instrument		Totaal
			Ja	Neen	
Ja	Instelling/sector	Politie	4	0	4
		Justitie	1	0	1
		Hulpverlening	4	1	5
	Totaal	9	1	10	
Neen	Instelling/sector	Politie	8	21	29
		Justitie	2	0	2
		Hulpverlening	7	5	12
	Andere	5	3	8	
Totaal	22	29	51		
Totaal	Instelling/sector	Politie	12	21	33
		Justitie	3	0	3
		Hulpverlening	11	6	17
	Andere	5	3	8	
Totaal	31	30	61		

Twee van die respondenten geven aan het RTI PG dagelijks te gebruiken, deze respondenten behoren tot de politie of instellingen van justitie. Ook twee van de respondenten gebruiken het wekelijks (politie en justitie). Vier van de respondenten geven ten slotte aan het maandelijks te gebruiken, deze respondenten bevinden zich in de hulpverleningssector.

4.1.2. Casussen waarbij RTI PG gebruikt

Ook dit onderdeel werd door slechts acht respondenten ingevuld. Het instrument wordt gebruikt bij zowel casussen van vermoedelijk partnergeweld (4), als casussen van vastgesteld partnergeweld (3). Slechts in één geval wordt het instrument enkel gebruikt bij casussen van partnergeweld die met ernstig gewelddadig gedrag gepaard gaan. Op te merken valt dat bij reeds vastgesteld geweld alleen politie het instrument gebruikt, daarentegen bij vermoedelijk partnergeweld, enkel instellingen van hulpverlening en justitie het instrument gebruiken. Tot slot geeft de meerderheid (7) van de gebruikers van het RTI PG aan ook bijkomend risicotaxaties uit te voeren zonder instrument.

4.1.3. Moeilijkheden gepaard met werking RTI PG

Daarnaast werd gevraagd naar wat respondenten ervaren als positieve en meer negatieve punten van het instrument. De voornaamste positieve punten van het RTI PG die zijn gekozen werden, zijn dat de risicofactoren relevant zijn en dat het instrument gemakkelijk in gebruik is (zie tabel 5). Twee respondenten geven daarnaast aan dat uit hun ervaring bleek dat het instrument juiste risicotaxaties weergeeft. Het makkelijk beschikbaar zijn werd door slechts één respondent gekozen. De twee respondenten die kozen voor de optie “andere”, lieten het invulvlak leeg en gaven dus geen ander sterk punt aan van het RTI PG.

Anderzijds geven ook twee respondenten aan dat het RTI PG eerder complex is en dat het niet alle relevante risicofactoren bevat (zie tabel 6). Ook één respondent geeft aan dat het instrument te beknopt is. Ten slotte werd één keer aangeduid dat het instrument naar ervaring geen correcte risico-inschatting maakt.

Tabel 5: Sterke punten RTI PG (N=5)

Sterke punten RTI PG	
	N
Het RTI PG is makkelijk te gebruiken	3
Het RTI PG bevat relevante risicofactoren	3
Het RTI PG is makkelijk beschikbaar	1
Uit ervaringen bleek dat het RTI PG eerder een correcte risico-inschatting geeft	2
Aan het RTI PG is een zekere wetenschappelijke waarde gebonden	0
Andere, namelijk	2

Tabel 6: Mindere punten RTI PG (N=5)

Mindere punten RTI PG	
	N
Het RTI PG is eerder complex	2
Het RTI PG is eerder beknopt	1
Het gebruik van het RTI PG neemt (te) veel tijd in beslag	0
Het RTI PG bevat niet alle relevante risicofactoren	2
Uit ervaringen blijkt dat het RTI PG eerder geen correcte risico-inschatting geeft	1
Andere, namelijk	1

Er kan besloten worden dat vier van de vijf respondenten (uit justitie en hulpverlening) het instrument ook aanraden. Eén doet dat niet (politie). Het instrument wordt aangeraden

aan zowel instellingen van justitie, als politie en hulpverlening. Het instrument zou dus geschikt zijn voor alle drie de sectoren. Vervolgens vinden ook vier respondenten het RTI PG geschikt om risicotaxaties uit te voeren. Opnieuw behoren deze respondenten tot instellingen van justitie en hulpverlening. Ten slotte vinden ook vier respondenten het noodzakelijk een opleiding te volgen om het instrument te leren afnemen.

4.2. Redenen niet gebruik RTI PG door instellingen van politie, justitie en hulpverlening, in België

De meerderheid van de respondenten die risicotaxaties uitvoeren, namelijk 83,6%, gebruikt momenteel het RTI PG niet. Onderstaande tabel 7 toont echter aan dat 6% van de respondenten (die momenteel geen gebruik maken van het instrument) ooit wél gebruik maakte van het instrument. 52% van de respondenten geeft daarentegen aan nooit eerder gebruik te hebben gemaakt van het instrument. Uit de interviews blijkt ook dat geen enkele respondent ooit eerder het instrument gebruikt heeft. De groep van respondenten die ooit eerder het instrument gebruikt heeft behoren allemaal tot instellingen van politie. Een aanzienlijk deel van de steekproef, namelijk 42%, weet het antwoord niet op de vraag en zou mogelijks ooit gebruik gemaakt kunnen hebben van het RTI PG.

Tabel 7: Eerder gebruik RTI PG

Eerder gebruik RTI PG

		Frequentie	Valide Percentage	Cumulatief Percentage
Valide	Ja	3	6,0	6,0
	Neen	26	52,0	58,0
	Weet ik niet	21	42,0	100,0
	Totaal	50	100,0	

4.2.1. Aanbevelingen i.v.m. het RTI PG

De redenen die aangegeven zijn voor stopzetting van het gebruik van het instrument, zijn dat er een beter instrument ter beschikking kwam en dat het instrument eerder moeilijk te gebruiken was. Respondenten die het instrument vroeger gebruikten, deden dat voornamelijk maandelijks. De respondenten geven ook aan dat ze het instrument leerden kennen doordat een collega of andere instelling het aangeraden had of omdat ze gevraagd werden het instrument te testen. Eén respondent uit de interviews geeft aan het

instrument te kennen omwille van de werking van het FJC. Eén andere respondent uit de interviews heeft interesse in risicotaxatie-instrumenten en heeft zo het instrument leren kennen.

Ten slotte geven ongeveer de helft van de respondenten die risicotaxaties uitvoeren aan nooit eerder het RTI PG gebruikt te hebben (52%) (zie tabel 7). De voornaamste reden die hiervoor gegeven werd is dat het instrument nooit eerder bekend was bij de instelling (66,7%). Daarnaast was er in 14,8% van de gevallen reeds een ander instrument beschikbaar. Eén respondent geeft ook aan dat het instrument niet gebruiksvriendelijk leek. Deze bevindingen worden bevestigd door de interviews waarin respondenten 1 en 4 aangeven nooit eerder van het instrument gehoord te hebben. Twee respondenten uit de interviews geven ook aan dat het huidig gebruikte instrument opgelegd werd. Ze hadden dus geen inspraak in de keuze van het instrument.

4.2.2. Alternatieven

Alternatieve risicotaxatie-instrumenten die gebruikt worden door de respondenten zijn onder meer het “Stroomschema IFG” (op basis van risicoverhogende factoren), “Processus Domination Conjugale”, bijlagen van de COL 4/2006 partnergeweld², enzovoort. Bovendien werd vaak aangehaald dat er een eigen uitgewerkt risicotaxatie-instrument wordt gebruikt. Ook respondenten 2 en 4 uit de interviews geven aan dat in hun politiezone gewerkt wordt met een eigen systeem van risicofactoren.

In plaats van een instrument te gebruik bij risicotaxaties, haalde een groot deel van de respondenten echter aan dat er gebruik gemaakt wordt van “gezond verstand” en “expertise”. 49,2% van de respondenten geeft dan ook aan risicotaxaties uit te voeren zonder instrument. Daarentegen geeft 67,2% wel aan dat er nood is aan een instrument om risicotaxaties uit te voeren (zie tabel 8).

Voornamelijk respondenten uit politie en hulpverlening behoren hiertoe. Respondent 4 uit de interviews geeft aan dat zij een instrument hanteren omdat dit een “houvast” biedt. Een andere respondent, die tewerkgesteld is in de hulpverlening, geeft aan dat er een

Omzendbrief nr. COL 4/2006 van het College van procureurs-generaal bij de Hoven van Beroep betreffende de gemeenschappelijke omzendbrief van de Minister van Justitie en het College van procureurs-generaal betreffende het strafrechtelijk beleid inzake partnergeweld

instrument ter beschikking is maar dat risicotaxaties vaak uitgevoerd worden aan de hand van een gesprek, op basis van intuïtie, waarbij het instrument slechts in het achterhoofd gehouden wordt.

Tabel 8: Kruistabel nood aan een RTI per instelling/sector

Instelling/sector * Nood aan een RTI

		Nood aan RTI (%)		Totaal
		Ja	Neen	
Instelling/sector	Politie	34,4	19,7	54,1
	Justitie	3,3	1,6	4,9
	Hulpverlening	19,7	8,2	27,9
	Andere	9,8	3,3	13,1
Totaal		67,2	32,8	100,0

Deze zelfde respondent geeft daarbij ook aan dat er weinig uniformiteit in risicotaxaties binnen de organisatie bestaat. Ook respondent 2, uit politie, geeft aan gebruik te maken van een lijst van risicofactoren maar voornamelijk intuïtie te gebruiken bij risicotaxaties. Dit wordt verduidelijkt in volgend citaat:

Het is vooral een aanvoelen, of een stukje ervaring, of een stukje de bestaande risicofactoren, die worden wel overlopen. Er wordt ook fel gekeken naar “kennen we dit gezin?”, “kennen we dat koppel?”, “kennen we de problematiek?”, (...). Om ook een zicht te krijgen op de situatie, maar risicotaxatie, die een beetje wetenschappelijk onderbouwd is, ja die gebruiken wij niet.

5. Discussie

In dit vijfde onderdeel worden de resultaten van de survey en interviews in vraag gesteld aan de hand van reeds bestaande literatuur. Ten eerste worden de resultaten besproken met betrekking tot het gebruik van het RTI PG. Ten tweede worden noden m.b.t. risicotaxaties besproken en op welke manier het RTI PG daaraan tegemoet komt. Ten slotte worden ook nadelen van een instrument besproken alsook welke alternatieven bestaan.

5.1. Gebruik RTI PG door instellingen van politie, justitie en hulpverlening, in België

In het algemeen bleek uit de survey dat zeer weinig respondenten het RTI PG gebruiken, namelijk 10 van de 169. Voornamelijk instellingen van politie (4) en hulpverlening (5) gebruiken het instrument. Dit komt overeen met eerder onderzoek van Coteur et al. (2019, p. 100) waaruit bleek dat de reeds 90 gebruikers die zich geregistreerd hadden om het RTI PG toe te passen, voornamelijk tot de hulpverlening en politiediensten behoren. Deze cijfers kunnen echter genuanceerd worden. Van de volledige steekproef die bevroegd werd, voert namelijk slechts 18,3% van de respondenten risicotaxaties uit aan de hand van een instrument. Van de volledige steekproef gebruikt vervolgens 5,9% het RTI PG. Er kan dus besloten worden dat ongeveer 1/3^e van de respondenten die risicotaxaties aan de hand van een instrument uitvoert, dit doet aan de hand van het RTI PG. Aangezien er met een steekproef gewerkt werd, bestaat ook steeds de mogelijkheid dat de instellingen die het instrument wel gebruiken, in de populatie, uit de steekproef gevallen zijn.

Slechts één respondent van justitie zou het instrument gebruiken. Dit is een opmerkelijk resultaat aangezien uit een interview bleek dat bij een aantal politiezones niet de agenten, maar het parket de risicotaxaties uitvoert. Er bestaat natuurlijk ook de mogelijkheid dat de survey niet bij de juiste doelgroep beland is. Daarnaast is er ook een kleiner aandeel respondenten van justitie (15,4%), dan politie (46,7%) en hulpverlening (26%), die de survey ingevuld hebben.

Voornamelijk respondenten uit het Vlaams Gewest maken gebruik van het instrument aangezien maar één respondent uit het Waals Gewest het gebruikt. Dit cijfer kan ook genuanceerd worden aangezien een groter aandeel van de steekproef bestaat uit respondenten van het Vlaams Gewest (60,4%) ten aanzien van het Waals Gewest

(30,8%). Dit is logisch aangezien de survey naar minder potentiële respondenten opgestuurd werd in het Waals Gewest dan het Vlaams Gewest.

Indien het instrument gebruikt wordt, wordt het relatief vaak gebruikt. Zo zou twee van de acht respondenten het instrument dagelijks gebruiken en twee van de acht respondenten wekelijks. Respondenten die het instrument dagelijks of wekelijks gebruiken behoren tot politie en justitie. Vier respondenten gebruiken het instrument maandelijks en behoren tot instellingen van hulpverlening. Respondenten uit de hulpverlening gaan het instrument gebruiken bij casussen van vermoedelijk partnergeweld en respondenten van politie gebruiken het instrument bij elke casus van vastgesteld partnergeweld. Dit is een logische uitkomst aangezien politie enkel betrokken wordt indien er een melding van partnergeweld wordt gemaakt of een klacht ingediend wordt.

Van de respondenten die het instrument gebruiken, evalueert de meerderheid het positief. Ze geven bijvoorbeeld aan dat het instrument makkelijk te gebruiken is en alle relevante risicofactoren bevat. Twee respondenten, die werken voor een instelling van politie, zijn echter algemeen niet tevreden van het instrument. Ze geven aan dat het te complex is en niet alle relevante risicofactoren bevat. Dit komt overeen met wat respondent 2 aangeeft in een interview. Zij haalt namelijk aan dat interventieagenten nood hebben aan een eenvoudig instrument. Eén respondent geeft daarnaast ook aan dat het instrument te beknopt is en geen correcte risico-inschatting geeft. Eén respondent van politie zou het instrument ook niet aanraden aan collega's.

5.2. Noden en RTI PG

De meerderheid van de respondenten die risicotaxaties uitvoeren, gebruikt het RTI PG niet. De voornaamste reden die gegeven werd voor het niet-gebruik van het RTI PG is het niet kennen van het instrument (69,2%). Dit werd bevestigd door twee respondenten uit de interviews. Uit de interviews en de survey bleek ook dat het huidig gebruikte instrument vaak opgelegd werd. De werknemers binnen de instellingen hebben dus zelf niet altijd inspraak in de keuze van het gebruikte instrument.

Ongeveer een gelijk aantal respondenten maakt gebruik van een instrument (50,8%) of maakt er geen gebruik van (49,2%) om risicotaxaties uit te voeren. Ook zeven van de acht respondenten die het RTI PG wél gebruiken, gaan bijkomend risicotaxaties uitvoeren

zonder instrument. Er wordt dus vaak gewerkt aan de hand van de “ongestructureerde klinische beoordeling”. De professional gaat hierbij een inschatting maken op basis van eigen kennis, klinische ervaringen en intuïtie (Groenen et al., 2015, p. 7). Deze methodiek wordt echter vaak negatief onthaald in wetenschappelijke literatuur. Volgens Hanson en Morton-Bourgon (2009, p. 6) zou deze methode namelijk een zwakke predictieve validiteit kennen omdat de inschatting van het risico eerder subjectief is. Uit een thesisonderzoek, naar de uitvoering van risicotaxaties van IFG door politiemedewerkers, bleek dat agenten die risicofactoren hanteren a.d.h.v. een instrument, minder vals-positieve of vals-negatieve voorspellingen scoren dan agenten die geen risicofactoren hanteren (Van Eynde, 2014). Ook zou de ongestructureerde klinische beoordeling laag scoren op de interbeoordelaars- en testherstestbetrouwbaarheid (Hanson & Morton- Bourgon, 2009, p. 7). Dit wordt bevestigd door een respondent van de interviews (hulpverlening) die voornamelijk risicotaxaties uitvoert op basis van een gesprek maar met een vragenlijst in het achterhoofd. Ze geeft namelijk aan dat er weinig uniformiteit bestaat tussen de medewerkers in het uitvoeren van de risicotaxatie. Op de vraag: “Wordt de vragenlijst dan op een uniforme manier afgenomen onder alle medewerkers?” antwoordde de respondent: “goh niet echt eigenlijk, wij nemen dat allemaal op een vrij subjectieve manier op in onze gesprekken”.

Daarnaast zou volgens Groenen en collega’s (2015, p. 7) klinische expertise vereist zijn om inschattingen te kunnen maken aan de hand van de ongestructureerde klinische beoordeling. Respondent 2, die in de politiesector tewerkgesteld is, geeft aan dat interventie-agenten die vaak als eerste in contact komen met gevallen van partnergeweld, al veel kennis moeten hebben over andere thema’s, waardoor zij net een instrument nodig hebben dat makkelijk afneembaar is. Dit wordt verduidelijkt in volgend citaat:

...dat zijn fulltime interventie-agenten, die moeten heel veel kennen, die moeten thuis zijn op gebied van burenrudies, (...). Maar ge kunt bijna van hun niet verwachten dat zij die kennis allemaal gaan hebben. Dus zij gaan gewoon brandweerpolitie spelen, het vuurtje blussen, kijken “is daar nood aan medische hulpverlening?”, het politionele, dat primeert dan in eerste instantie. En het zijn wij dan als opvolgende dienst die het dan meer onder de loep gaan nemen. Maar die eerste interventie is eigenlijk ook heel erg cruciaal dus het zou heel erg goed zijn als we voor de man of vrouw op straat een bruikbaar instrument hadden, om aan de hand van een aantal vragen de situatie een beetje kunnen inschatten.

Daarentegen zou volgens Bonta (2002, p. 374) elke professional die risicotaxaties uitvoert, getraind moeten zijn in het afnemen ervan en kennis moeten hebben van risicotaxaties.

Om dit tekort aan uniformiteit en expertise te compenseren kan een instrument uit de categorie van “gestructureerde klinische beoordelingen”, zoals bijvoorbeeld het RTI PG (Coteur et al., 2019, p. 94), gebruikt worden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van risicofactoren uit wetenschappelijke literatuur maar blijft er ruimte over voor eigen inbreng van de beoordelaar (Groenen & Matkoski, 2014, p. 21), waardoor het RTI PG aan de noden van de instellingen zou kunnen voldoen. Zij blijven namelijk in de mogelijkheid om hun eigen intuïtie te volgen, maar dit gebeurt dan op een meer gestructureerde manier. Respondent 1 (hulpverlening) geeft in een interview namelijk aan dat zij het belangrijk vindt dat de risicotaxatie niet louter het afnemen van een vragenlijst wordt, maar een gesprek tussen twee personen blijft waarbij een vertrouwensrelatie wordt opgebouwd. Daarnaast zou een aanzienlijk deel van de respondenten die risicotaxaties uitvoeren (67,2%), aangeven nood te hebben aan een instrument om hierbij te gebruiken. Dit werd ook bevestigd door op één na elke respondent in de interviews.

Het gebruiken van een instrument bij risicotaxaties zou nog andere voordelen kunnen hebben. Naast het creëren van uniformiteit tussen de medewerkers van een instelling zou het ook de communicatie tussen professionals kunnen verbeteren en structureren (Janssen, Wentzel & Vissers, 2012, als in Groenen et al., 2015, p. 14). In de interviews halen bijvoorbeeld alle respondenten aan dat zij de nood ervaren aan een meer gemeenschappelijke taal tussen instellingen van hun eigen sector, maar ook tussen de verschillende sectoren. Daarnaast zou een instrument een ethische meerwaarde kunnen hebben aangezien gevallen van partnergeweld op een gelijke manier behandeld zouden worden (Groenen et al., 2015, p. 14). Twee respondenten die tewerkgesteld zijn bij de politie, geven bijvoorbeeld aan dat er vaak onenigheid is bij de inschatting van het risico op geweld door agenten en het parket. Waar de ene een risico schat, doet de andere dit niet. Eenzelfde instrument zou dan tot dezelfde uitkomst moeten leiden waardoor onenigheid niet meer mogelijk is.

Respondent 3 benadrukt daarnaast dat het ook ideaal zou zijn dat er vaste afspraken gemaakt worden over de reactie op het geweld. Indien er zich bijvoorbeeld een laag risico

voordoet, krijgt het koppel een brochure over mogelijke hulpverlening. Bij een hoger risico volgt dan een bezoek van een professional, enzovoort. Het RTI PG bevat ook mogelijk uitkomsten die gepaard gaan met het berekende risico (Veltjen, et al., 2016, pp. 9-10) en zou dus aan deze nood tegemoet kunnen komen. Zowel de risicotaxatie als de reactie op het geweld zou zo uniform kunnen verlopen. Volgens respondent 4 zou een instrument ook een houvast kunnen bieden. Politieagenten zouden namelijk gedwongen worden om risicotaxaties uit te voeren, ook bij gezinnen waar op het eerste zicht niets aan de hand lijkt. Op deze manier zou het aantal tussenkomsten beperkt kunnen worden en kan een gezin sneller naar het parket verwezen worden indien dit nodig blijkt.

5.3. Nadelen van een instrument

Het gebruik van een instrument bij risicotaxaties vormt echter geen oplossing voor alle problemen. Ten eerste bleek uit een onderzoek van Campbell, French en Gendreau dat er slecht een klein verschil zit in de predictieve validiteit van ongestructureerde klinische beoordelingen en gestructureerde instrumenten (2009, p. 583). Daarnaast zou volgens Blok en collega's (2010, p. 332) het risico op herhaalde feiten ook afhankelijk zijn van toevallige (situationele) factoren waardoor de kans op een foute voorspelling toch aanzienlijk blijft (Boumans, Postulart & Van Os, 2015, p. 535). Het RTI PG tracht hier echter tegemoet aan te komen door dynamische factoren te gebruiken (Coteur et al., 2019, p. 97). Uit de analyse van Campbell en collega's bleek ook al de voorkeur voor dynamische risicofactoren aangezien ze beter het risico op geweld voorspellen (2009, p. 580). Respondent 3 is daarnaast van mening dat een risicotaxatie slechts een meerwaarde biedt indien er ook een uitkomst aan gekoppeld wordt. Indien dit niet zo is, is risicotaxatie slechts een samenvatting van wat in het verhoor bevestigd wordt. Dit wordt verduidelijkt in volgend citaat:

Het instrument moet een doel hebben. En zo lang dat dat niet duidelijk is voor iedereen, is uw instrument niets in feite hé, alé goed, dan is dat een administratieve oefening. Maar uiteindelijk, een politie man- of vrouw, die een pv maakt van intrafamiliaal geweld, die dat goed doet, die heeft al die elementen al beschreven in zijn PV, (...). Wat gaat die bijdrage van een ander instrument, van diezelfde informatie, onder een andere vorm op te schrijven. En die meerwaarde moet voor de eerste lijn veel duidelijker zijn.

Ten slotte zou volgens Bonta (2002) aan elke methode nadelen verbonden zijn. In dit geval zou de risicotaxatie beïnvloed kunnen worden door persoonlijke bias van de

professional die de test afneemt (Bonta, 2002, p. 373). Hij raad dan ook aan om twee verschillende testen samen te gebruiken om elkaars tekorten te compenseren.

5.4. Alternatieven

Momenteel geeft 50,8 % van de respondenten, die risicotaxaties uitvoeren, aan dit te doen met een instrument (31). Ongeveer een derde hiervan gebruikt het RTI PG. De andere respondenten geven verschillende instrumenten op. Voorbeelden hiervan zijn het “Stroomschema IFG en “Processus Domination Conjugale”. Respondenten 2 en 3, die tewerkgesteld zijn bij de politie, gebruiken een instrument met risicofactoren waarbij uiteindelijk het oordeel van de professional die het afneemt doortelt. Respondent 1 die tewerkgesteld is in de hulpverlening geeft aan dat er risicofactoren bestaan maar dat deze slechts in het achterhoofd gehouden worden bij het gesprek. Een andere respondent (politie) geeft aan dat zij aan de hand van risicofactoren een inschatting maken of de casus naar het parket doorgestuurd moet worden waar dan de risicotaxatie uitgevoerd wordt. Er kan dus besloten worden dat er momenteel in praktijk veel verschillende risicotaxatie-instrumenten gebruikt worden. Uit de interviews blijkt ook dat alle respondenten algemeen tevreden zijn van het instrument dat zij gebruiken maar dat er ook nog werkpunten zijn. Zo wordt de nood aan meer structuur een aantal keer aangehaald.

Redenen waarom juist deze instrumenten gebruikt worden zijn voornamelijk dat ze opgedragen werden of dat aan een pilootproject meegedaan werd. Uit de interviews bleek dat, voor instellingen van politie, vaak de magistraat van het aansluitend parket inspraak heeft in de keuze van het instrument. De respondent die tewerkgesteld is in het CAW haalde aan dat hun instrument opgelegd werd voor alle CAW's om uniformiteit te creëren.

Zoals reeds besproken gebruikt ongeveer de helft van de respondenten geen instrument. Er werden daarentegen een aantal mails ontvangen, als respons op de uitnodiging voor de survey, met de vraag om meer informatie te verkrijgen over het RTI PG en risicotaxaties in het algemeen. Er kan dus besloten worden dat de interesse voor risicotaxaties bestaat maar nog weinig instellingen volledig op de hoogte zijn hiervan.

6. Conclusie en aanbevelingen

Deze paper betreft een onderzoek naar de implementatie van het Risicotaxatie-Instrument Partnergeweld in België. Dit instrument werd ontwikkeld om aan de grote verschillen in risicotaxaties tussen politie, justitie en hulpverlening, die in contact komen met partnergeweld, tegemoet te komen en meer structuur te bieden (Coteur et al., 2019, pp. 94-95). Er werd echter nog geen onderzoek gedaan naar de manier waarop dit instrument gebruikt wordt bij deze instellingen waardoor het onderzoek zeker wetenschappelijk relevant is. Daarnaast is er ook een maatschappelijk belang aangezien volgens Coteur en anderen (2019, p. 105) de implementatie van het instrument bevorderend zou kunnen werken voor de betrokken professionals.

Het doel van dit onderzoek was dus het meten van de implementatie van het RTI PG. Meer specifiek werd in beeld gebracht hoe vaak men het instrument gebruikt, bij welke casussen en met welke moeilijkheden dit gepaard gaat. Daarnaast werd ook gekaderd waarom professionals het instrument niet gebruiken en welke alternatieven er dan bestaan.

Om deze implementatie te meten werd gebruik gemaakt van een *mixed method*. Enerzijds werd een survey afgenomen bij 206 instellingen van politie, justitie en hulpverlening in België die in contact komen met partnergeweld. Daarnaast werden ook vier semi-gestructureerde interviews afgenomen bij respondenten die het instrument niet gebruiken om in kaart te brengen wat de redenen hiervoor zijn en welke noden zij hebben omtrent risicotaxaties. Op korte tijd werd dus een groot aantal respondenten bereikt. Een nadeel daarentegen is dat weinig respondenten bereikt werden die het RTI PG gebruiken.

De data toonde aan dat het RTI PG in kleine mate geïmplementeerd is. Slechts tien respondenten gebruiken momenteel het instrument (5,9%). Dit komt echter overeen met ongeveer 1/3^e van de respondenten die risicotaxaties uitvoeren aan de hand van een instrument. Gebruikers van het RTI PG behoren voornamelijk tot instellingen van hulpverlening en politie. Instellingen die het instrument gebruiken, gebruiken het relatief vaak. Het wordt bij alle casussen rond vermoedelijk of vastgesteld partnergeweld gebruikt, afhankelijk van wie het instrument hanteert. Het instrument wordt ook redelijk positief onthaald. Slechts twee respondenten, van de vijf die de evaluatie hebben ingevuld, kennen een negatieve evaluatie toe aan het RTI.

De helft van de bevroegde professionals, die risicotaxaties uitvoeren, maken gebruik van een instrument hierbij (50,8%). Er bestaat een grote verscheidenheid aan instrumenten die gebruikt worden. Deze instrumenten worden voornamelijk gebruikt omdat ze opgedragen werden door bijvoorbeeld de magistraat van het parket. De voornaamste reden waarom het RTI PG niet gebruikt wordt, is dat het niet gekend is (66,7%). De helft van de respondenten (49,2%) gebruikt geen instrument bij het uitvoeren van risicotaxaties ondanks de ongestructureerde klinische beoordeling eerder negatief wordt onthaald in wetenschappelijk onderzoek. Daarentegen tonen instellingen interesse in risicotaxaties en geeft 67,2% aan dat ze nood hebben aan een instrument om hen hier in te ondersteunen.

Een aanbeveling is dus dat de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken, met name de Algemene Directie Preventie en Veiligheid het RTI PG voorstelt aan de verschillende instellingen in België die risicotaxaties uitvoeren en een cursus omtrent de werking organiseert. Uit dit onderzoek blijkt namelijk dat het RTI PG tegemoet zou kunnen komen aan de verschillende noden die aangegeven werden door de respondenten in de interviews, uit verschillende sectoren. Deze noden zijn meer uniformiteit tussen de sectoren, het koppelen van een standaard antwoord aan het risico op geweld en een makkelijk afneembaar instrument. Daarnaast zou het gebruik van éénzelfde instrument kunnen bijdragen aan uniformiteit tussen instellingen en het ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal. Alle respondenten uit de interviews halen namelijk aan dat er momenteel een grote nood bestaat naar meer uniformiteit om gevallen van partnergeweld beter op te volgen.

Er is echter een beperking aan dit onderzoek gebonden waardoor het aangewezen zou zijn om meer onderzoek te doen naar de implementatie van risicotaxatie-instrumenten in België. Door de kleine steekproef van respondenten die de survey volledig heeft ingevuld kon er geen duidelijk algemeen beeld gevormd worden over de implementatie en evaluatie van het RTI PG. Hier kon ook niet dieper ingegaan worden aangezien er geen respondenten voor interviews gevonden werden die het instrument wel gebruiken. Het is aangewezen een meer gericht onderzoek te voeren waarbij er actief gezocht wordt naar de gebruikers van het RTI PG.

7. Bibliografie

7.1. Regelgeving en reglementering

Omzendbrief nr. COL 4/2006 van het College van procureurs-generaal bij de Hoven van Beroep betreffende de gemeenschappelijke omzendbrief van de Minister van Justitie en het College van procureurs-generaal betreffende het strafrechtelijk beleid inzake partnergeweld.

7.2. Rechtspraak

7.3. Wetenschappelijke bronnen

Beyens, K., Philippe, K., & Tournel, H. (2019). Mijnwerkers of ontdekkingsreizigers? Het kwalitatieve interview. In T. Decorte, & D. Zaitch (Red), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie* (pp. 131-160). Leuven: Acco.

Bijleveld, C.C.J.H. (2018). *Methoden en Technieken van Onderzoek in de Criminologie*. Den Haag: Boom criminologie.

Blok, G., De Beurs, E., De Ranitz, A., & Rinne, T. (2010). Psychometrische stand van zaken van risicotaxatie-instrumenten voor volwassenen in Nederland. *Tijdschrift Voor Psychiatrie*, 52(5), 331-341.

Bonta, J. (2002). Offender Risk Assessment: Guidelines for Selection and Use. *Criminal Justice and Behavior*, 29(4), 355-379.

Boumans, C., Postulart, D., & Van Os, J. (2015). Risicotaxatie: Meten is niet altijd weten. *Tijdschrift Voor Psychiatrie*, 57(7), 535-538.

Campbell, J., Jones, A.S., Dienemann, J., Kub, J., Schollenberger, J., O'Campo, P., Gielen, A.C., & Wynne, C. (2002). Intimate partner violence and physical health consequences. *Archives of internal Medicine*, 162, 1157-1163.

Campbell, M., French, S., & Gendreau, P. (2009). The Prediction of Violence in Adult Offenders: A Meta-Analytic Comparison of Instruments and Methods of Assessment. *Criminal Justice and Behavior*, 36(6), 567-590.

Coteur, K. (2018). *Rapport inzake het gebruik van het online Risicotaxatie Instrument Partnergeweld: gebruikersstatistiek van www.risicotaxatie.be* [onderzoeksrapport]. Brussel: Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen.

Coteur, K., Groenen, A., & Roosen, M. (2019). Risicotaxatie partnergeweld België. Ter ondersteuning van politiediensten en Justitie. *Cahiers politiestudies*, 51(2), 87-110.

Dutton, M.A., Green, B.L., Kaltman, S.I., Roesch, D.M., Zeffiro, T.A., & Krause, E.D.

- (2006). Intimate Partner Violence, PTSD, and Adverse Health Outcomes. *Journal of Interpersonal Violence*, 21, 255-268.
- Ellsberg, M., Janssen, H.A., Heise, L., Watts, C.H., & Garciamoreno, C. (2008). Intimate partner violence and women's physical and mental health in the WHO multi-country study on women's health and domestic violence: an observational study. *The Lancet*, 371(9619), 1165-1172.
- Feldman, M. (2013). Screening for intimate partner violence: The time is now [editorial]. *Journal of General Internal Medicine*, 28(10), 1251-1252.
- Genetello, H. (2009). *Kinderen en partnergeweld: wat nu? Methodisch kader*. Steunpunt Algemeen Welzijnswerk.
- Groen, M. (2007). De spiraal van schaamte en geweld. *Justitiële verkenningen*, 5(3), 30-38.
- Groenen, A. (2006). *Risicofactoren van geweld bij stalking*. Leuven: K.U.Leuven. Faculteit Rechtsgeleerdheid.
- Groenen, A., Jaspaert, E., & Vervaeke, G. (2011). *Partnergeweld: als liefde een gevecht wordt*. Acco: Leuven/Den Haag
- Groenen, A., & Matkoski, S. (2014). *Partnergeweld: screening en risicotaxatie*. Antwerpen: Maklu.
- Groenen, A., & Matkoski, S. (2014). *Risicotaxatie en partnergeweld: Verklarend woordenboek voor welzijn, politie, justitie en gezondheidszorg*. Antwerpen: Maklu
- Groenen, A., Matkoski, S., & Van Vossole, A. (2015). Risicoscreening en risicotaxatie inzake partnergeweld in België. *Handboek familiaal geweld*, 12, 1-18.
- Haggard-Gran, U. (2007). Assessing Violence Risk: A Review and Clinical Recommendations, *Journal of Counseling & Development*, 85, 294-301.
- Hanson, R. K., & Morton-Bourgon, K. E. (2009). The Accuracy of Recidivism Risk Assessments for Sexual Offenders: A Meta-Analysis of 118 Prediction Studies. *Psychological Assessment*, 21(1), 1-21.
- Klein Velderman, M. & Pannebakker, F. D. (2008). *Primaire preventie van kindermishandeling: bekende, gebaande en gewenste paden*. Leiden: TNO Kwaliteit van Leven.
- Lamers-Winkelmann, F., Willemen, A., & Visser, M. (2012). Adverse Childhood Experiences of referred children exposed to Intimate Partner Violence: Consequences for their wellbeing. *Child Abuse & Neglect*, 36(2), 166-179.
- Maesschalck, J. (2019). Methodologische kwaliteit in het kwalitatief onderzoek. In T.

- Decorte, & D. Zaitch (Red), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie* (pp. 131-160). Leuven: Acco.
- Matkoski, S., Groenen A., & Van Vossole, A. (2015). *Risicotaxatie Instrument Partnergeweld*. Geel: Campinia Media.
- Matkoski, S., Groenen, A., & Van Vossole, A. (2016). *Risicotaxatie-Instrument Partnergeweld & Risicomangement*. UC Leuven-Limburg
- Messing, J. T., & Thaller, J. (2013). *The Average Predictive Validity of Intimate Partner Violence Risk Assessment Instruments*, *Journal of Interpersonal Violence*, 28(7), 1537-1558.
- Mortelmans, D. (2019). Het kwalitatief onderzoeksdesign. In T. Decorte, & D. Zaitch (Red), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie* (pp. 131-160). Leuven: Acco.
- Perez, S., Johnson, D.M., & Wright, C.W. (2012). *Violence Against Women*, 18(1), 102-117.
- Pico-Alfonso, M., Garcia-Linares, M., Celda-Navarro, N., Blasco-Ros, C., Echeburúa, E., & Martinez, M. (2006). The Impact of Physical, Psychological, and Sexual Intimate Male Partner Violence on Women's Mental Health: Depressive Symptoms, Posttraumatic Stress Disorder, State Anxiety, and Suicide. *Journal of Women's Health*, 15(5), 599-611.
- Pieters, J., Italian, P., Offermans, A., & Helleman, S. (2010). *Ervaringen van vrouwen en mannen met psychologisch, fysiek en seksueel geweld*. Brussel: Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.
- Straus, M.A. (2008). Dominance and symmetry in partner violence by male and female university students in 32 nations. *Children and Youth Services Review*, 30, 252-275.
- Ten Berge, I.J. (2008). *Instrumenten voor risicotaxatie in situaties van (vermoedelijke) kindermishandeling*. Utrecht: MO Groep.
- Van Der Veen, H.C.J., & Bogaerts, S. (2010). *Huiselijk geweld in Nederland: Overkoepelend synthesesrapport van de vangst-hervangst-, slachtoffer- en daderonderzoek 2007-2010*. Meppel: Boom Juridische Uitgevers.
- Van Eynde, G. (2014). *Risicotaxatie-instrumenten voor partnergeweld in de praktijk van politie, een efficiënt hulpmiddel?* Leuven: KU Leuven. Faculteit Rechtsgeleerdheid.
- Verwijs, R., & Lünnehan, K. (2012). *Partnergeweld: Achtergrond en risicofactoren*. Utrecht: Verwey – Jonker Instituut.

Walby, S., & Allen, J. (2004). *Domestic Violence, sexual assault and stalking: findings from the British Crime Survey*. London: Home Office.

7.4. Niet-wetenschappelijke bronnen

Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen. (2015). *Nationaal actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld*. Geraadpleegd op https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/nap_2015-2019_lange_versie_0.pdf

Veltjen, A., Van Vossole, A, & Groenen, A. (2016). *Risicotaxatie-instrument Partnergeweld: gebruikershandleiding*. [Handleiding]. Geel: Campinia Media.

8. Bijlagen

8.1. Overzicht respondenten interviews

Tabel 9: Overzicht respondenten interviews

	<i>Functie</i>	<i>Lengte (minuten)</i>	<i>Registratie</i>
1	Hulpverlener CAW	20.53	Audio-opname
2	Hoofdinspecteur (politie)	28.18	Audio-opname
3	Strategie en beleid (politie)	31.45	Audio-opname
4	Teamchef recherche (politie)	18.53	Audio-opname

8.2. Survey

Beste,

Mijn naam is Rossenbacker Cloë en ik ben studente criminologische wetenschappen aan de KU Leuven. In het kader van het opleidingsonderdeel “criminologische praktijk” van de derde bachelor wordt een onderzoek uitgevoerd in samenwerking met de stageplaats. Deze betreft de FOD Binnenlandse Zaken, meer bepaald de Algemene Directie Veiligheid en Preventie. Mijn stageopdracht heeft betrekking tot een onderzoek naar de implementatie van het Risicotaxatie-Instrument Partnergeweld (RTI PG) bij instellingen van politie, justitie en hulpverlening die in contact komen met gevallen van partnergeweld in Vlaanderen.

Het RTI PG is een digitaal risicotaxatie-instrument ontwikkeld door onderzoeksgroep APART. Het instrument is zowel gebaseerd op een internationale literatuurstudie als op meerdere bevestigingen van professionals. RTI PG is voornamelijk gericht op professionals uit de politie-, justitie- en hulpverleningssector.

Er werd een vragenlijst opgesteld waarmee geprobeerd wordt uw mening m.b.t. het RTI PG en RTI “light” in beeld te brengen. Deze vragenlijst bestaat uit vier delen. In het eerste deel wordt geprobeerd meer te weten te komen over de instelling waarin u werkt. Binnen deel twee wordt u bevraagd over het gebruik maken van het RTI PG door de instelling waarin u werkt. Vervolgens wordt in deel drie dieper ingegaan op de evaluatie van het RTI PG. Ten slotte wordt ook de zogenaamde “light”-versie van het instrument bevraagd en de survey afgerond.

Het invullen van de vragenlijst zal hooguit 20 minuten in beslag nemen. Voor het goede verloop van dit onderzoek is het zeer belangrijk dat u eerlijk en volledig antwoord. Neem dus rustig de tijd om alle vragen volledig te beantwoorden. Op deze manier kunnen de antwoorden verwerkt worden tot een betrouwbaar resultaat. Indien u twijfelt tussen verschillende antwoorden, kies dan het antwoord dat het best past bij uw standpunt of situatie.

Uw reacties worden strikt vertrouwelijk behandeld en anonimiteit wordt gegarandeerd. Uw informatie wordt uitsluitend gebruikt voor wetenschappelijke doeleinden binnen dit onderzoek. Indien u nog vragen heeft of extra uitleg wenst kan u mij contacteren op het volgende emailadres: cloe.rossenbacker@student.kuleuven.be

Alvast bedankt voor uw medewerking!

1. Sociaal demografische variabelen

In dit eerste onderdeel zullen een aantal vragen gesteld worden die een beter zicht geven op de instelling waarin u werkt en de omgeving waarin het RTI PG al dan niet gebruikt wordt. Gelieve per vraag het passende antwoord aan te duiden. Er is steeds maar één antwoord mogelijk.

1.1. Voor welke instelling/sector werkt u?

- Politie
- Justitie
- Hulpverlening gericht op intrafamiliaal geweld/partnergeweld
- Andere

Welke?.....

1.2. Wat is uw functie binnen deze instelling?

.....

1.3. Waar is de instelling waarvoor u werkt gelegen?

- Vlaams gewest
- Waals gewest
- Brussel hoofdstedelijk gewest

1.4. Hoe vaak komt uw instelling in contact met gevallen van partnergeweld?

- Dagelijks
- Wekelijks
- Maandelijks
- Jaarlijks

2. Het gebruik van RTI PG

De volgende vragen gaan over het gebruik maken van het RTI PG en andere risicotaxatie-instrumenten door de instelling waarvoor u werkt. Ook hier is steeds maar een antwoord mogelijk.

2.1. Voert de instelling waarvoor u werkt risicotaxaties uit?

- Ja
- Neen (einde)

2.2. Voert de instelling waarvoor u werkt voornamelijk risicotaxaties uit aan de hand van een risicotaxatie-instrument?

- Ja
- Neen

2.3. Ervaart de instelling waar u werkt de nood aan een risicotaxatie-instrument?

- Ja (2.5.)
- Neen (zie 2.4.)

2.4. Waarom niet?

.....

2.5. Maakt de instelling waarvoor u werkt momenteel gebruik van het RTI PG?

- Ja
- Neen (zie 2.11.)

2.6. Hoe vaak maakt de instelling waarvoor u werkt momenteel gebruik van het RTI PG?

- Dagelijks
- Wekelijks
- Maandelijks
- Jaarlijks

2.7. In welke gevallen maakt de instelling waarvoor u werkt momenteel gebruik van het RTI PG?

- Bij casussen van vermoedelijk partnergeweld
- Bij elke casus van vastgesteld partnergeweld
- Bij de meeste casussen van vastgesteld partnergeweld
- Bij sommige casussen van vastgesteld partnergeweld
- Bij weinig casussen van vastgesteld partnergeweld
- Enkel bij casussen van partnergeweld die gepaard gaan met ernstig gewelddadig gedrag

2.8. Maakt de instelling waarvoor u werkt ook gebruik van een ander risicotaxatie-instrument?

- Ja

Welk?.....

- Neen
- Weet ik niet

2.9. Wordt er bijkomend ook aan risicotaxatie gedaan zonder een instrument?

- Ja
- Neen

2.10. Hoe heeft de instelling waarvoor u werkt het RTI PG leren kennen?

- Het werd aangeraden door een andere instelling
- Het werd aangeraden door een werknemer
- Uit wetenschappelijke literatuur
- Weet ik niet
- Andere

.....
.....

2.11. Heeft de instelling waarvoor u werkt ooit wel gebruik gemaakt van het RTI PG?

- Ja (zie 2.12.)
- Nee (zie 2.17.)
- Weet ik niet

2.12. Waarom is de instelling waarvoor u werkt gestopt met het gebruiken van het RTI PG?

- Het instrument is moeilijk af te nemen
- Het instrument is eerder beknopt
- Het instrument afnemen duurt eerder lang
- De resultaten die de test weergeeft klopten niet altijd
- Er kwam een beter instrument ter beschikking, namelijk:

.....

.....

- Weet ik niet

2.13. Welk risicotaxatie-instrument gebruikt uw instelling momenteel?

.....

.....

- Geen

2.14. Hoe vaak maakte de instelling waarvoor u werkt gebruik van het RTI PG?

- Dagelijks
- Wekelijks
- Maandelijks
- Jaarlijks

2.15. In welke gevallen maakte de instelling waarvoor u werkt gebruik van het RTI PG?

- Bij casussen van vermoedelijk partnergeweld
- Bij elke casus van vastgesteld partnergeweld
- Bij de meeste casussen van vastgesteld partnergeweld
- Bij sommige casussen van vastgesteld partnergeweld
- Bij weinig casussen van vastgesteld partnergeweld
- Bij gevallen van partnergeweld die gepaard gaan met ernstig gewelddadig gedrag

2.16. Hoe heeft de instelling waarvoor u werkt het RTI PG leren kennen?

- Het werd aangeraden door een andere instelling
- Het werd aangeraden door een werknemer
- Uit wetenschappelijke literatuur

- Weet ik niet
- Andere

.....

.....

2.17. Waarom heeft de instelling waarvoor u werkt nooit eerder gebruik gemaakt van het RTI PG?

- Er was reeds een ander instrument ter beschikking, namelijk:

.....

.....

- Het RTI PG is nooit gekend geweest bij de instelling
- Het RTI PG leek niet gebruiksvriendelijk
- Het RTI PG werd afgeraden door een andere instelling/medewerker
- Andere

.....

.....

2.18. Welk risicotaxatie-instrument gebruikt uw instelling momenteel?

.....

.....

- geen

3. Evaluatie van het RTI PG

In het voorlaatste onderdeel wordt dieper ingegaan op de evaluatie van het RTI PG. Bij dit onderdeel zijn er soms meerdere antwoorden mogelijk. Dit wordt dan steeds aangegeven bij de vraag. Gelieve steeds zo volledig mogelijk te antwoorden.

3.1. Wat zijn volgens u de sterke punten van het RTI PG? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Het RTI PG is makkelijk te gebruiken
- Het RTI PG bevat relevante risicofactoren
- Het RTI PG is makkelijk beschikbaar
- Uit ervaringen blijkt dat het RTI PG een correcte risico inschatting geeft
- Aan het RTI PG is een zekere wetenschappelijke waarde gebonden
- Andere, namelijk:

.....

.....

3.2. Wat zijn volgens u de minder sterke punten van het RTI PG? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Het RTI PG is eerder complex
- Het RTI PG is eerder beknopt
- Het gebruik van het RTI PG neemt (te) veel tijd in beslag
- Het RTI PG bevat niet alle relevante risicofactoren
- Uit ervaringen blijkt dat het RTI PG eerder geen correcte risico inschatting geeft
- Andere, namelijk:

.....

.....

3.3. Zou u het RTI PG aanraden aan collega's of andere instellingen die in contact komen met partnergeweld?

- Ja
- Neen

3.4. Bij welke instelling(en) zou u het gebruik van het RTI PG aanraden?

- Politie
- Justitie
- Hulpverlening

3.5. Heeft u opmerkingen of verbeterpunten bij het RTI PG?

.....

.....

3.6. Vindt u dat het RTI PG geschikt is om de risicotaxatie bij gevallen van partnergeweld uit te voeren?

- Ja
- Neen

3.7. Denkt u dat een opleiding m.b.t. het RTI PG noodzakelijk is voor de goede uitvoering ervan?

- Ja
- Neen

4. RTI PG "light"

Ten slotte wordt ook het RTI PG "light" bevestigd. Dit is een verkorte versie van het oorspronkelijke RTI PG dat voornamelijk door instellingen van justitie en politie gebruikt wordt.

- 4.1. Maakt de instelling waarvoor u werkt momenteel gebruik van het RTI PG "light"?
- Ja
 - Neen (zie 4.14.)
 - Weet ik niet
- 4.2. Hoe vaak maakt de instelling waarvoor u werkt momenteel gebruik van het RTI PG "light"?
- Dagelijks
 - Wekelijks
 - Maandelijks
 - Jaarlijks
- 4.3. In welke gevallen maakt de instelling waarvoor u werkt momenteel gebruik van het RTI PG "light"?
- Bij casussen van vermoedelijk partnergeweld
 - Bij elke casus van vastgesteld partnergeweld
 - Bij de meeste casussen van vastgesteld partnergeweld
 - Bij sommige casussen van vastgesteld partnergeweld
 - Bij weinig casussen van vastgesteld partnergeweld
 - Bij gevallen van partnergeweld die gepaard gaan met ernstig gewelddadig gedrag
- 4.4. Hoe heeft de instelling waarvoor u werkt het RTI PG "light" leren kennen
- Het werd aangeraden door een andere instelling
 - Het werd aangeraden door een werknemer
 - Uit wetenschappelijke literatuur
 - Andere...
- 4.5. Wat zijn volgens u de sterke punten van het RTI PG "light"? (meerdere antwoorden mogelijk)
- Het RTI PG "light" is makkelijk te gebruiken
 - Het RTI PG "light" bevat relevante risicofactoren
 - Het RTI PG "light" is makkelijk beschikbaar
 - Uit ervaringen blijkt dat het RTI PG "light" een correcte risico inschatting geeft
 - Aan het RTI PG "light" is een zekere wetenschappelijke waarde gebonden
 - Andere, namelijk:

--

.....

4.6. Wat zijn volgens u de minder sterkte punten van het RTI PG "light"?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- Het RTI PG "light" is eerder complex
- Het gebruik van het RTI PG "light" neemt (te) veel tijd in beslag
- Het RTI PG "light" bevat niet alle relevante risicofactoren
- Uit ervaringen blijkt dat het RTI PG "light" eerder geen correcte risico inschatting geeft
- Andere, namelijk:

.....

4.7. Zou u het RTI PG "light" aanraden aan collega's of andere instellingen die in contact komen met partnergeweld?

- Ja
- Neen

4.8. Bij welke instelling(en) zou u het gebruik van het RTI PG "light" aanraden?

- Politie
- Justitie
- Hulpverlening

4.9. Heeft u opmerkingen of verbeterpunten bij het RTI PG "light"?

.....

4.10. Vindt u dat het RTI PG "light" geschikt is om de risicotaxatie bij gevallen van partnergeweld uit te voeren?

- Ja
- Neen

4.11. Denkt u dat een opleiding m.b.t. het RTI PG "light" noodzakelijk is voor de goede uitvoering ervan? (einde)

- Ja
- Neen

4.12. Heeft de instelling waarvoor u werkt ooit wel gebruik gemaakt van het RTI PG "light"?

- Ja (zie 4.13)
- Nee (4.14)
- Weet ik niet (einde)

4.13. Waarom is de instelling waarvoor u werkt gestopt met het gebruiken van het RTI PG "light"?

- Het instrument is moeilijk af te nemen
- Het instrument is eerder beknopt
- Het instrument afnemen duurt eerder lang
- De resultaten die de test weergeeft klopten niet altijd
- Er kwam een beter instrument ter beschikking, namelijk:

.....

.....

- Weet ik niet

4.14. Waarom heeft de instelling waarvoor u werkt nooit eerder gebruik gemaakt van het RTI PG "light"?

- Er was reeds een ander instrument ter beschikking, namelijk:

.....

.....

- Het RTI PG "light" is nooit gekend geweest bij de instelling
- Het RTI PG "light" leek niet gebruiksvriendelijk
- Het RTI PG "light" werd afgeraden door een andere instelling/medewerker

5. Afronding

Dit is het einde van de survey. Ik wil u alvast erg bedanken voor uw medewerking. Deze informatie zal zeker bijdragen tot het bekomen van een eindrapport met betrekking tot de implementatie van het RTI PG. Naast deze survey wordt ook aan de hand van een kwalitatief luik verder onderzoek uitgevoerd. Om nog een beter beeld te krijgen over de implementatie van het RTI PG zullen ook een aantal diepte-interviews afgenomen worden. Deze afname zal slechts ongeveer één uur duren. Daarnaast zal het tijdstip en de locatie van het interview aangepast worden naar uw wensen. Heeft u interesse om deel te nemen aan zo'n interview? Uw deelname zou tot zeer waardevolle bijkomende informatie kunnen leiden voor ons onderzoek. Indien ja, gelieve dan ook het email-adres in te geven waarop ik u kan contacteren. Alvast bedankt en nogmaals bedankt voor de deelname aan de survey.

- Ja

.....

- Neen

8.3. Voorbeeld interviewschema

- Kan u mij ten eerste wat meer vertellen over wat u binnen uw dienst juist zoal doet rond partnergeweld?
 - *Hoe vaak in contact met gevallen van partnergeweld*
 - *Hoe vaak risicotaxaties uitvoeren*
 - *In welke gevallen risicotaxaties?*

- U gaf in de survey al aan dat u het RTI PG niet gebruikt, maar risicotaxaties uitvoert aan de hand van risicofactoren, kan u mij hier wat meer over vertellen?
 - *Welke risicofactoren gebruiken jullie zoal?*
 - *Ook score adhv risicofactoren of op inzicht/gevoel?*
 - *Doen alle medewerkers het op een uniforme manier?*
 - *Waarom gebruiken jullie nu juist dat systeem?*

- Bent u persoonlijk tevreden met dit systeem?
 - *Nood aan meer gestructureerde risicotaxatie?*
 - *Nood aan meer vrijheid/intuïtie?*

- Wat vindt u persoonlijk belangrijk aan risicotaxaties?/ Hoe ziet voor u het ideale RTI er uit?
 - *Noden specifiek verbonden aan politie vb. kort instrument*

- Voelt u de nood aan een instrument om te helpen bij het uitvoeren van risicotaxaties?
 - *Waarom wel?*
 - *Waarom niet?*

- Voelt u de nood aan een meer uniform systeem voor alle politiezones in Vlaanderen/België?
 - *Waarom wel?*
 - *Waarom niet?*
 - *Hoe ziet u dit werken?*

- *Zou er ook uniformiteit kunnen bestaan tussen zowel politiezones/justitie en hulpverlening?*

- Heeft u ooit al het RTI PG gebruikt?
 - *Neen, heeft u er ooit al van gehoord?*
 - *Ja: wat vond u er van? Wat al van gehoord? Positief/negatief*
 - *Ja: waarom bent u er mee gestopt?*
 - *Wat vond u positieve aspecten?*
 - *Negatieve aspecten?*
 - *Te uitgebreid: zou u het gebruiken als er een verkorte versie beschikbaar was?*
 - *Welke aanbevelingen?*